

Vad är ett riktigt arbete?

En kvantitativ undersökning som förklarar inställningen till vad som bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete

Sociologi, kandidatkurs, inriktning organisation och arbetsliv, 30 hp
Självständigt arbete, 15 hp VT 2021
Författare: Cecilia Landin & Evelina Ledin
Handledare: Daniel Sjödin
Examinator: Katharina Wesolowski

Tack!

Vi vill rikta ett stort tack till alla som hjälpt och stöttat oss i genomförandet av detta arbete.
Tack till de som svarat på vår enkät och bidragit till det avgörande underlaget för denna studie. Vi vill även tacka vår handledare Daniel Sjödin som stöttat och delat med sig av kloka råd under processens gång.

Örebro, maj 2021

Cecilia Landin & Evelina Ledin

Örebro University

Institution of humanities, education, and social sciences

Sociology, advanced course, 30 hp

Essay, 15 hp, spring 2021

Title: Vad är ett riktigt arbete? – *En kvantitativ undersökning som förklarar inställningen till vad som bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete*

Authors: Cecilia Landin & Evelina Ledin

Abstract

With an increased globalization and flexibility of the labor market, the views and values of work have changed. The purpose of this study is to examine attitudes towards what defines a real job, based on parameters such as generational affiliation, level of education and form of employment. Furthermore, the study examines if precarious work is perceived as real jobs. The study has taken its starting point in Adam Smith's Labor Theory of Value and Guy Standing's description of the Precariat. The study has been implemented through a quantitative method, where questionnaires were used to collect data. These questionnaires were shared via social media. The collected material was analyzed using correlation measurements and cross-tabulations. The results of the study show that there is a difference among the generations' attitudes towards what constitutes the definition of a real job. The majority of the younger generation that had been consulted did not agree with that the working conditions listed in the questionnaire were essential for a job to be defined as real. As precarious work seldom includes the conditions referred to in the question formulated in this study, it can be concluded that the younger generation seems to perceive precarious work as real jobs. The result showed that level of education and form of employment affected each generations' attitude towards what aspects should be included in the definition of a real job.

Keywords: precariat, "real job", job, work, labor, generations, value of work

Sammanfattning

Genom ökad globalisering och flexibilitet på arbetsmarknaden har synen på och värderingar av vad ett arbete är ändrats. Syftet är, att bland respondenterna i studien, undersöka inställningen till vad som bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, med hänsyn till generationstillhörighet, utbildningsnivå och anställningsform. Undersökningen har utgått ifrån Adam Smiths teori om arbetets värde samt Guy Standings beskrivning av prekariatet. Studiens huvudsakliga frågeställning är huruvida generationstillhörighet påverkar inställningen till om kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla samt meningsfullhet, bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Vidare undersöks även om respondenternas utbildningsnivå och anställningsform kan komma att påverka dessa inställningar. Ytterligare en frågeställning i undersökningen är huruvida prekära arbeten uppfattas vara riktiga arbeten. Studien har genomförts med en kvantitativ metod där enkäter använts som datainsamling. Materialet analyserades med hjälp av sambandsmått och korstabeller. Studiens resultat visar att det finns en skillnad bland de olika generationernas inställning till vad som utgör definitionen av ett riktigt arbete. Majoriteten av de yngre i studien höll inte med om att de arbetsförhållanden som ingått i undersökningen krävdes för att ett arbete skulle definieras som ett riktigt arbete. Då prekära arbeten sällan inkluderar de aspekter som berörts i den huvudsakliga frågeställningen, kan det konkluderas att den yngre generationen uppfattar prekära arbeten som riktiga arbeten. Respondenternas utbildningsnivå eller anställningsform visade sig påverka generationernas inställning till vad som ska inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete.

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	1
1.1 SYFTE	1
1.2 FRÅGESTÄLLNINGAR	2
1.3 DISPOSITION	2
2 TIDIGARE FORSKNING	2
2.1 ANSTÄLLNINGS- OCH YRKESTRYGGHET	2
2.2 INKOMST	4
2.3 MENINGSFULLHET	5
2.4 SAMMANFATTNING AV TIDIGARE FORSKNING	6
3 TEORI	7
3.1 ARBETETS VÄRDE	7
3.2 PREKARIATET	8
3.3 TEORITILLÄMPNING	10
4 METOD	11
4.1 FORSKNINGSANSATS	11
4.2 ENKÄTUTFORMNING	11
4.3 VAL AV INSAMLINGSPLATTFORMAR	12
4.4 URVAL	13
4.5 OPERATIONALISERING OCH VARIABELBESKRIVNING	13
4.5.1 BEROENDE VARIABLER	14
4.5.2 OBEROENDE VARIABLER	15
4.6 ANALYSFÖRFARANDE	18
4.7 STUDIENS RELIABILITET OCH VALIDITET	19
4.7.1 <i>Reliabilitet</i>	19
4.7.2 <i>Validitet</i>	20
4.8 ETISKA ÖVERVÄGANDEN	20
5 RESULTAT	21
5.1 BESKRIVANDE STATISTIK	21
5.1.1 <i>Beroende variabel</i>	21
5.1.2 <i>Oberoende variabel</i>	22
5.2 BIVARIATA- OCH MULTIVARIATA RESULTAT	24
5.2.1 <i>Anställnings- och yrkestrygghet</i>	24
5.2.2 <i>Inkomst</i>	26
5.2.3 <i>Meningsfullhet</i>	30
5.2.4 <i>Sammanfattning av bivariata- och multivariata resultat</i>	33
6 RESULTAT KOPPLAT TILL TIDIGARE FORSKNING & TEORI	33
6.1 ANSTÄLLNING- OCH YRKESTRYGGHET	34
6.2 INKOMST	34
6.3 MENINGSFULLT ARBETE	35
6.4 SLUTSATSER	35
7 DISKUSSION	37
7.1 KOMMANDE STUDIER	38
REFERENSLISTA	39
BILAGOR	

BILAGA 1	
BILAGA 2	

1 Inledning

På 1900-talet förbisågs allt arbete som inte var förvärvsarbete. Arbeten som endast var av inre tillfredsställelse och därmed inte bidrog till samhället talades det inte om varken i politiska debatter eller redogjordes för inom arbetsstatistiken. Genom detta synsätt nedvärderas och förbises aktiviteter som är både nödvändiga och användbara (Standing, 2013, s. 176–177).

Ett arbete värderas lägre om arbetet inte ses som ens huvudsakliga inkomstkälla, ju mer arbetet är temporärt och instabilt samt om det uppfattas som meningsfullt (Smith, 1973 [1776], s. 202). I och med globaliseringen och nyliberalismen har det uppkommit krav på ökad flexibilitet och förändring av trygghetssystem. Detta har i sin tur lett till stora förändringar av företag, utbildningssystem och arbetsmarknaden på så väl lokal som global nivå vilket ökat framväxten av vad Standing (2013) kallar prekariatet. Prekariatet utgör en ny typ av framväxande global underklass som karaktäriseras av avsaknaden av flera arbetsrelaterade tryggheter samt brist på yrkesmässig identitet (Standing, 2013, s. 9, 22, 25). Standing (2013, s. 29) menar att det är politikernas ansvar att göra anställningar trygga.

Med detta som grund är det intressant att undersöka vad ett riktigt arbete uppfattas vara och om detta skiljer sig åt för olika generationer. Hur inställningen skiljer sig åt mellan olika åldrar är intressant att studera då samhällets ständiga utveckling gör att individer socialiseras in i samhället vid olika utvecklingsfaser. Dessutom finns det ett intresse att undersöka i vilken utsträckning ett prekärt arbete uppfattas vara ett riktigt arbete då Standing (2013), som tidigare nämnts, menar att prekariatet har en avsaknad av arbetsrelaterade tryggheter. I ljuset av Coronapandemin ökade arbetslösheten från 6,8% till 8,3% mellan år 2019 och 2020 i Sverige (Statistikmyndigheten SCB, 2021a). Detta kan tydliggöra att i oförutsägbara situationer, som en pandemi, kan arbeten som präglas av osäkerhet och instabilitet innebära en risk för individer. Vidare är det av intresse att studera om det är andra bakgrundsfaktorer, utbildningsnivå och anställningsform, som påverkar individers inställning.

1.1 Syfte

Syftet med studien är att, bland respondenterna, undersöka inställningen till vad som bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete och om respondenternas inställningar skiljer sig åt beroende på deras generationstillhörighet, utbildningsnivå och anställningsform.

1.2 Frågeställningar

1. Påverkar respondenternas generationstillhörighet inställningen till om kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla och meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete?
2. I vilken utsträckning är det ett prekärt arbete som uppfattas som ett riktigt arbete?
3. I vilken utsträckning påverkas generationernas inställningar vid kontroll för bakgrundsfaktorerna utbildningsnivå eller anställningsform?

1.3 Disposition

I kapitel 2 redogörs för tidigare forskning som presenterar vetenskapliga artiklar som ligger till grund för studien, avsnittet följer tre teman, anställning- och yrkestrygghet, inkomst samt meningsfullhet. Kapitel 3 beskriver en teoretisk genomgång av arbetes värde samt prekariatet, dessa teorier ligger till grund för analys av resultat. Vidare i kapitel 4 presenteras och motiveras studiens metodval och tillvägagångsätt samt operationalisering av variablerna. Kapitel 5 redogör för studiens resultat kopplat till frågeställningarna, vidare presenteras resultat kopplat till tidigare forskning och teori samt studiens slutsatser i kapitel 6. I det sjunde och avslutande kapitlet förs en diskussion kring resultaten samt kommande studier.

2 Tidigare forskning

I följande kapitel presenteras en forskningsöversikt. Avsnittet följer tre teman där första temat berör vikten av trygghet i arbetet, i form av bland annat regler och lagar. Det andra temat behandlar inkomst och avsnittets tredje tema redogör för vikten av meningsfullhet i arbetet.

Dessa tre teman berör vad tidigare forskning har presenterat som aspekter av vad som ger värde i ett arbete. Då ett prekärt arbete kännetecknas av en arbetssituation med avsaknad av trygghet, stabil inkomst och meningsfullhet, återkommer denna typ av arbetssituation i alla tre teman.

2.1 Anställnings- och yrkestrygghet

Anställningstrygghet innebär att individen ska vara skyddad i sitt arbete på olika plan. Skyddet innefattar avsked, regler kring anställning och uppsägning samt att arbetsgivaren kan komma att stå till svars vid brott mot regler. Yrkestryggheten inriktar sig på att kompetens ska upprätthållas samt möjligheter till karriärsutveckling, både gällande status och inkomst (Standing, 2013, s. 22). Den växande flexibiliteten på arbetsmarknaden utmärks av att deltidsarbeten ökar och med flexibiliteten utvecklas även prekära arbeten (Hinterseer, 2013, s. 2, 4). Ett arbete som ses som instabilt behöver dock inte automatiskt innebära att det är prekärt.

Det krävs ett intersektionellt perspektiv som inkluderar både arbetsförhållanden samt vem det är som utför arbetet. De grupper som löper högre risk att hamna i en prekär arbetssituation är bland annat kvinnor, yngre samt lågutbildade. Utöver den flexibilitet som bidrar till utvecklingen av prekära arbeten är ytterligare kännetecken låga löner, tillfälliga arbeten samt att arbetstagaren inte har någon kontroll över det egna arbetet (Pajnik, 2016, s. 159–161).

Yrkestrygghet har visat sig vara viktig i flera avseenden. I Kaygans (2014, s. 80–82) studie från Turkiet framkom att ingenjörer ansåg att industriell design inte var likställt med ett riktigt arbete då det var för artistiskt. Vidare upplevde de som arbetade med industriell design att deras yrke var utsatt genom att deras arbetsuppgifter ständigt blev bedömda som fint eller fult vilket skapade en klyfta mellan olika yrkeskategorier. Liknande resultat framkom i Tsetsuras (2010, s. 4) studie om public relations (PR) där individer utanför yrket enbart såg det som användbart vid olika kriser. Det framkom även i Ryssland, där studien tog plats, att ett yrke bara ses som legitimt om det var erkänt av män, vilket får som konsekvens att kvinnliga yrkeskategorier blir lågt värderade (Tsetsura, 2010, s. 15, 17). I båda studierna var det tydligt att yrkestryggheten blev påverkad genom att de beskrivna yrkenas kompetenser inte uppskattades och därmed fick en låg status (Kaygan, 2014; Tsetsura, 2010). Att få möjlighet att arbeta inom sitt område och använda sin kompetens är en del av yrkestryggheten (Standing, 2013, s. 22). Vikten av detta bekräftas i Sloopjes och Kampens (2017, s. 1909) studie där inställningen till volontärarbete blev mer positiv när individen fick använda sig av sina tidigare kunskaper.

Det arbetsrättsliga skyddet har i ett flertal studier visats vara en viktig aspekt i ett arbete (Léon, 2013; Frödin och Kjellberg, 2017). Frödin och Kjellberg (2017, s. 94–95, 100) lyfter i sin studie att arbetsmigranter som arbetar i småföretag med färre än 50 anställda sällan var bundna till något kollektivavtal, och försattes därmed i prekära situationer. Brist på socialt stöd kan innebära att arbetstagaren inte skyddas mot diskriminering och oacceptabla arbetsförhållanden (Pajnik, 2016, s. 160). Vidare visade resultatet av Léons (2013, s. 179–180) studie att ett arbete kunde få ökad legitimitet genom att få mer rättsligt skydd, där bland annat regler kring lön och sjukdom ingick samt regler om anställningsavtal. Frödin och Kjellberg (2017, s. 100) berör även hur den svenska regleringen ses som en del av reproduktionen av otrygga arbetare.

Eftersom Frödin och Kjellberg (2017, s. 100) menar att avsaknad av kollektivavtal kunde vara en anledning till att försättas i en prekär situation motiverar det valet av att undersöka om kollektivavtal är en aspekt som respondenterna, i denna undersökning, anser bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Dessutom motiverar det valet av att studera inställningen till om prekära arbeten är riktiga arbeten.

2.2 Inkomst

Inom forskningen har lön varit en aspekt som berörts för att undersöka om det är en avgörande del för om ett arbete ses som riktigt eller inte. Tidigare teori och forskning visar att ett arbete värderas lägre om det inte är en individs huvudsakliga inkomstkälla (Clair, 1996; Tsetsura, 2010; Smith, 1973 [1776]). Många av de som Tsetsura (2010, s.12, 14) har intervjuat inom public relations (PR) uppger att deras arbete är deras huvudsakliga inkomstkälla, men att det för andra finns en uppfattning om att arbetet inom PR endast är ett sekundärt arbete (secondary work) vilket leder till att yrket värderas lägre av personer utanför yrket.

Att lön är en avgörande aspekt för att ett arbete ska ses som riktigt framgår både av O'Connor och Raile (2015) och Tsetsura (2010). Resultaten från studierna visar att lön är en viktig indikator för att yrkesutövare själva ska anse att de har ett riktigt arbete (Tsetsura, 2010). Samtidigt som lönen inte enbart ska bidra till lönsamhet utan även vara tillfredställande genom exempelvis pensions- och sjukförmåner (O'Connor och Raile, 2015). Även om några av de intervjuade kvinnorna inom PR-arbetet uppgav att de inte tjänade tillräckligt med pengar för att försörja sin familj var lönen ändå tillräcklig för att bidra till ökad flexibilitet i deras liv och självständighet från deras män och släktingar. Deras lön skapade en känsla av frihet (Tsetsura, 2010, s. 12). Tsetsura (2010, s. 6) tillägger att kvinnor missgynnas av att lön är en avgörande aspekt för om ett arbete är riktigt eller inte, då det inom PR finns en löneskillnad mellan manliga och kvinnliga yrkesutövare.

Arbeten som inte ger individer lön exempelvis kviltning och volontärarbete (Stalp & Conti, 2011; Slotjes & Kampen 2017) har svårt att uppfattas som riktiga och legitima arbeten. Stalp och Conti (2011, s. 412) beskriver i sin studie att de individer som arbetar med kviltning hade svårt att legitimera sitt arbete som ett riktigt arbete, även inför sina familjemedlemmar. Oavsett om de fick betalt för sin kviltning eller inte uppfattades denna aktivitet som en fritidssyssla och inte som en riktig profession. Då kviltning är en aktivitet som kan utföras både utanför och inom hemmet samt vara betalt och obetalt ökar svårigheten av att se det som ett riktigt arbete. Sysselsättningen fick däremot en ökad legitimitet av individer runtomkring, så väl som av deras egna familjer, när det blev tydligt att individen var framgångsrik inom kviltningen genom att till exempel vinna priser (Stalp och Conti, 2011, s. 401, 406, 409). I Nederländerna används volontärarbete som en hjälpande integrationsstrategi för att få migrerade kvinnor att komma in på arbetsmarknaden och skapa kontakter (Slotjes och Kampen, 2017, s. 1902). Istället för att strategin skulle stärka kvinnornas chans till ett betalt arbete och öka deras anställningsbarhet ledde det till motsatsen. Volontärarbetarna uttryckte istället att de kände sig utnyttjade och att

deras arbete inte hade något värde på grund av att de utförde obetalt arbete, som dessutom inte ställde lika höga krav på dem som betalt arbete gör. En finansiell säkerhet var avgörande för att kvinnorna skulle uppfatta att deras arbete hade ett värde (Slootjes och Kampen, 2017, s. 1910–1912).

Att arbetsgivare undanhåller eller betalar för låg lön är ett stort problem som försätter arbetare i prekära situationer. I Bangladesh rekryteras arbetare från landsbygden för att ta ett arbete inom konstruktionsbyggen i städerna. När arbetsgivarna sedan inte betalar ut lönen till arbetsmigranterna tvingas arbetarna att fortsätta arbeta för att inte helt gå miste om den intjänade lönen. Arbetsgivarna undanhåller med andra ord lön som en kontrollmekanism för att få arbetsmigranterna att fortsätta arbeta (Reza, 2016, s. 13). Av desperation och rädsla för att gå miste om ett arbete kan inte heller arbetsmigranter tacka nej till låga löner vilket bidrar till en ökad utsatthet (Lewis, Dwyer, Hodkinson, & Waite, 2015, s. 590).

Således motiveras valet av att dels se om huvudsaklig inkomstkälla är en aspekt som respondenterna i undersökningen anser bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, och dels om prekära arbeten uppfattas vara riktiga arbeten.

2.3 Meningsfullhet

Den tidigare forskningen särskiljer meningsfullhet inom ett arbete på två sätt, dels om arbetet uppfattas vara meningsfullt för arbetaren själv, dels om arbetet uppfattas vara meningsfullt för omgivningen. Meningsfullhet som en aspekt för att definiera ett arbete som riktigt har därmed två avgränsningar.

Den första avgränsningen för meningsfullhet i arbetet är om omgivningen upplever ett arbete som meningsfullt. Enligt Smiths teori anses ett arbete värderas lägre av andra om det upplevs vara meningsfullt och ses då mer som en fritidssyssla (Smith, 1973 [1776], se *Teori*). Som tidigare nämnts har tidigare forskning visat att kviltning är en aktivitet som kan utföras inom och utanför hemmet och blir därmed svårt att uppfattas som legitimt. Hur kviltning som arbete värderas påverkas av i vilken utsträckning familjer ger utövarna stöd, och därmed upplever kviltning som ett meningsfullt arbete och inte endast som en fritidsaktivitet. De som kände att de saknade stöd upplevde svårigheter med att hitta en balans mellan arbete och familjeliv, något som de som utövade kviltningen hemifrån upplevde i större utsträckning. När kviltningen gav finansiell vinst eller erkännande från utomstående vände det låga stödet från familjen då arbetet inte längre enbart sågs som en fritidssyssla (Stalp och Conti, 2011, s. 403–407).

Den andra avgränsningen för meningsfullhet handlar om arbetstagarnas egen uppfattning kring om deras arbete är meningsfullt. Tidigare forskning visar att arbetstagarnas uppfattningar drar åt två håll. Å ena sidan kan ett arbete som upplevs vara meningsfullt vara en indikation på att det är ett riktigt arbete, men å andra sidan kan det också vara en aspekt som gör att arbetet ses som mindre riktigt (Smith, 1973 [1776]; Clair, 1996, s. 253, 256–257). O’Connor och Railes (2015, Tabell s. 7–8) studie visade att en av de viktiga aspekterna för ett riktigt arbete var att arbetet skulle skapa meningsfullhet. Även om ett volontärarbete inte alla gånger ökade anställningsmöjligheterna för migranterna i Nederländerna, vilket var målet, upplevdes arbetet skapa meningsfullhet och bidrog till att arbetet kändes värdefullt (Slootjes och Kampen, 2017, s. 1909–1910). Volontärarbetarna tyckte om att hjälpa människor och ansåg att volontärarbete ska ske från botten av hjärtat. Om arbetsuppgifterna däremot var för lika de sysslor som utfördes i individens hem bidrog det till en mer negativ upplevelse av volontärarbetet (Slootjes och Kampen, 2017, s. 1912, 1914). Prekära arbeten som faller inom karaktärsdragen av de 3 d:na (dangerous, demanding and dirty) är arbeten som medborgare i Storbritannien helst inte tar utan som lämnas till migranter (Pajnik, 2016, s. 160). Medborgarna kan därmed uppfatta att arbeten med dessa karaktärsdrag inte är meningsfulla.

Således motiverar detta att se om meningsfullhet är en aspekt som respondenterna i undersökningen anser bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete eller om meningsfulla arbeten, som Smiths teori poängterar, snarare får ett arbete att värderas lägre. Då prekära arbeten inte karaktäriseras av känslan av meningsfullhet motiverar det valet av att studera om prekära arbeten är riktiga arbeten.

2.4 Sammanfattning av tidigare forskning

Sammanfattningsvis kan det konstateras att forskningen, som vi har hittat, har berört vikten av anställnings- och yrkestrygghet i arbetet och huruvida olika yrkestitlar får trygghet genom dess legitimitet. Forskningen har även berört huruvida lön och meningsfullhet i arbeten är avgörande aspekter för om ett arbete får ett högre värde eller inte. Samhällsgruppen prekariatet har berörts i ovanstående teman och visat sig ha avsaknad av flera arbetsrelaterade tryggheter, som kollektivavtal och lön.

Flera studier har använt en teori utformad av Adam Smith som grund för att förklara vad som gör att ett arbete upplevs som riktigt (Clair, 1996; Smith, 1973 [1776]; O’Connor & Raile, 2015; Tsetsura, 2010). Då resultaten har sett olika ut är ytterligare studier av dessa principer av intresse, likväl att addera fler aspekter som kan förklara definitionen av ett riktigt arbete.

Prekära arbeten är en inriktning denna studie använder sig av med förhoppningen att bredda förståelsen för vad definitionen av ett riktigt arbete bör inkludera.

Flera av de studier som presenteras i forskningsöversikten har enbart studerat om specifika yrkeskategorier kan uppfattas vara riktiga arbeten eller innefatta aspekter av att vara riktiga arbeten. Clair (1996) samt O'Connor & Raile (2015) är ensamma med att studera definitionen "riktigt arbete" på en generell nivå och endast som begrepp. Deras kvalitativa studier har genomförts med en avgränsning utifrån enskilda generationer. Denna studie ämnar till att inkludera fler generationer vilket därmed ger en bredare insikt och möjliggör en jämförelse av olika generationer, något som tidigare inte kunnat uppnås. Ingen studie, som vi känner till, har tidigare genomförts med en kvantitativ metod där datainsamling skett med hjälp av enkäter. Med detta i beaktande tar denna studie en unik form.

3 Teori

I detta avsnitt presenteras studiens valda teorier. Först redovisas Adam Smiths teori om arbetets värde, vidare presenteras Guy Standings teori om prekariatet. De valda teorierna har använts vid operationaliseringen av studiens enkät samt i analys av resultaten.

3.1 Arbetets värde

Adam Smith beskriver i första boken av *The Wealth of Nations* (1973 [1776]) principer som gör att olika arbeten genererar olika höga löner. Clair (1996, s. 253, 256–257) använder sig av dessa aspekter i sin studie som en måttstock för att visa hur arbeten värderas olika och därmed uppfattas som riktiga eller inte. Beroende på i vilken grad arbetet präglas av dessa principer värderas arbetet lägre, och således påverkar principerna inställningen till om arbetet är riktigt.

En av de principer som Smith (1973 [1776], s. 202–203) presenterar är att ett arbete som är trivsamt eller upplevs vara meningsfullt mer ses som en fritidssyssla, exempelvis fiske och jakt, vilket Clair (1996, s. 253) tolkar som att arbetet värderas lägre. Smith (1973 [1776], s. 202–203) menar att samhällets utveckling påverkar efterfrågan av arbeten vilket leder till att arbeten som tidigare varit nödvändiga kan komma att ses mer som tidsfördriv. Fiske och jakt kan därav ses som en fritidssyssla snarare än ett riktigt arbete då sysslorna upplevs vara meningsfulla. Principen om att ett meningsfullt arbete värderas lägre handlar även om att arbetets värde påverkas av om arbetet är smutsigt (dirty) eller farligt (dangerous). Ett arbete som är smutsigt och farligt är enligt teorin ett arbete av högre värde. Smith (1973 [1776], s. 202–203) belyser

slaktning som ett smutsigt arbete, vilket med andra ord får arbetet att värderas högre och därmed uppfattas vara ett mindre meningsfullt arbete.

En annan princip som Smith (1973 [1776], s. 205–207) presenterar är att temporära arbeten värderas lägre då löner skiljer sig åt mellan konstanta och temporära arbeten. Temporära arbeten, exempelvis säsongsarbeten, innebär att den intjänade lönen måste täcka upp för passiva perioder som riskerar att leda till prekära situationer. Clair (1996, s. 253) har i sin studie tolkat att både temporära och instabila arbeten får ett lägre värde.

Ytterligare en princip som får ett arbete att värderas lägre är om arbetet inte är en huvudsaklig inkomstkälla. Om en individ tar fler arbeten är summan av de multipla anställningarna inte lika mycket värda som en enskild inkomstkälla (Smith, 1973 [1776], s. 217, 219–220).

Valet av teorin om arbetets värde motiveras av att ovanstående tre principer i teorin utgör en grund för att förklara hur respondenterna i vår undersökning definierar vad som bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Vidare har dessa tre principer bidragit till utformningen av studiens enkät samt operationaliseringen av studiens variabler.

3.2 Prekariatet

Prekariatet utgör en ny typ av framväxande global underklass som karaktäriseras av avsaknaden av flera arbetsrelaterade tryggheter samt brist på yrkesmässig identitet (Standing, 2013, s. 9, 22, 25).

Under 1970-talet uttryckte nyliberaler sin oro över vilka följder en avindustrialisering, som då höll på att ske, skulle få. Nyliberalerna ogillade det statliga styret och menade att lösningen för att hindra efterföljderna av avindustrialiseringen var att nedmontera trygghetssystemen som uppkom efter världskrigen, samt att skapa flexibilitet på arbetsmarknaden. Genom globaliseringen spred sig flexibiliteten till den globala arbetsmarknaden där det skapades en marknadseffektivisering inom och konkurrens mellan internationella företag (Standing, 2013, s. 15–16, 45). Marknadseffektiviseringen bygger på att allt ses som handelsvaror endast styrda av utbud och efterfrågan. Globaliseringens utveckling har lett till framväxten av prekariatet (Standing, 2013, s. 45–46) och gett följden av att allt fler människor har fått otrygga anställningsförhållanden (Standing, 2013, s. 15–16).

Företag vill genom marknadseffektivisering skapa arbetskraft som är anpassningsbar och flexibel för att möta utbud och efterfrågan. Flexibilitet på arbetsmarknaden bidrar för det första till numerisk flexibilitet som innebär ett ökat antal tillfälliga anställningar, vilka kan vara

otrygga. För det andra till en funktionell flexibilitet vilket ökar den yrkesmässiga otryggheten genom att göra det lättare för företag att kunna flytta sina anställda till nya befattningar, uppgifter och arbetsplatser. För det tredje, och sista, till en lönemässig flexibilitet som skapar fördelar för arbetsgivarna men ökar risker för löntagarna. Den lönemässiga flexibiliteten innebär för prekariatet lägre och mer oförutsägbara löner samt ett avlägsnande av olika anställningsförmåner. All arbetsflexibilitet slår hårt mot prekariatet och ökar dess omfattning (Standing, 2013, s. 52–72).

Guy Standing (2013, s. 28) menar att prekariatet är svårt att studera då det inte finns någon tydlig ekonomisk- eller arbetsmarknadsstatistik över denna grupp. Det är flera olika typer av personer som befinner sig inom prekariatet, däribland kvinnor och unga, med gemensamma egenskaper och anledningar till att de hamnat i en prekär arbetssituation. Unga nyexaminerade individer har exempelvis alltid fått otrygga anställningar och relativt låga löner samtidigt som de har ekonomiska skulder som måste betalas tillbaka (Standing, 2013, s. 94, 102–103, 114). Prekariatet som samhällsgrupp kan karakteriseras av att många, inom gruppen, upplever att ett arbete endast är en nödvändighet för att överleva, är otryggt (prekärt) och att de måste ta det arbete som erbjuds. För att beskriva prekariatet i dess helhet är dessa karaktärsdrag dock inte tillräckliga för att fånga alla inom gruppen, då den är mer komplex än så (Standing, 2013, s. 27–28). Standing (2013, s. 29) menar att det sociala sammanhanget bland annat påverkar om ett arbete utgör ett prekärt arbete. Prekära arbeten är dessutom inte relaterade till en specifik yrkesnivå vilket gör att prekariatet inte gör någon distinktion mellan exempelvis tjänstemannayrken och hantverkare. Prekariatet beskrivs ha klassegenskaper som återfinns längst ner i klasshierarkin (Standing, 2013, s. 20). Standing (2013, s. 20, 22) menar att prekariatet utgör en unik klass då den har en begränsad tillit till staten eftersom prekära arbeten inte omfattas av vissa arbetsrelaterade tryggheter. Dessa arbetsrelaterade tryggheter innefattar bland annat anställningstrygghet, yrkestygghet och inkomsttrygghet. Anställningstrygghet bygger på att det finns lagar och avtal som rättsligt skyddar arbetstagaren i sin anställning, exempelvis skydd mot att avskedas utan grunder och där potentiella regelbrott av arbetsgivarna får konsekvenser. Avsaknad av yrkestygghet innebär bland annat att den anställde kan riskera att bli omplacerad och att det finns begränsade karriärsutvecklingsmöjligheter för både inkomst och status i arbetet. Inkomsttrygghet uppnås inte bara genom penninginkomst. För prekariatet leder avsaknaden av inkomsttrygghet till att hela deras sociala inkomststruktur, av löner, besparingar, förmåner, bidrag och stöd, är otrygg (Standing, 2013, s. 23–25).

Valet av prekariatet som teoretiskt begrepp motiveras av att förstå om respondenterna i vår undersökning har en inställning till om prekära arbeten är riktiga arbeten, genom att undersöka om några av prekariatets kännetecken inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete.

3.3 Teoritillämpning

De teoretiska principerna av ett arbetes värde har som tidigare beskrivits använts av Clair (1996) för att definiera vad som krävs för att ett arbete ska få ett högre värde och därmed ses som riktigt. Vi har i denna undersökning haft Clairs tolkning av Smiths teori som utgångspunkt. I undersökningen används principerna meningsfullhet samt huvudsaklig inkomstkälla från teorin om arbetets värde. För att besvara två av tre aspekter i undersökningens första frågeställning, om huvudsaklig inkomstkälla och meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, används de teoretiska principerna för att koppla teori till resultat. För att besvara den tredje aspekten i undersökningens första frågeställning har vi utgått från Standings teori om prekariatet. Om kollektivavtal, som en form av anställningstrygghet, bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, är en intressant aspekt att studera, i och med att prekariatet som grupp ofta saknar anställningstrygghet i form av lagar och avtal.

Prekariatet karaktäriseras av tillfällig status och otrygghet vilket vi likställer med en arbetssituationen som är instabil. Därmed har vi i vår undersökning använt ytterligare den teoretiska principen i *Arbetets värde* som rör temporära och instabila arbeten. Då prekära arbeten är instabila, sällan utgör individers huvudsakliga inkomstkälla eller innefattar en känsla av meningsfullhet möjliggör det att de två valda teorierna kan kopplas samman i våra resultat. För att besvara studiens tredje frågeställning finns ett intresse av att studera respondenternas anställningsform. Respondenternas anställningsform kan påverka deras inställning till vad som bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, beroende på om de har stabil eller instabil anställningsform. Prekariatet som teoretiskt begrepp har i denna undersökning använts för att vidare få svar på undersökningens andra frågeställning, om respondenterna i materialet uppfattar prekära arbeten som riktiga arbeten.

Standing (2013, s. 52, 115) resonerar att den yngre generationen inte har samma inställning till arbeten som de äldre generationerna har, som en potentiell följd av att den yngre generationen endast erbjuds instabila arbeten då arbetsmarknaden mer präglas av flexibilitet. Vår studie motiveras av att se om olika generationer har skilda åsikter kring definitionen av ett riktigt arbete och därmed om inställningen till prekära arbeten skiljs åt mellan generationerna.

För att besvara studiens första och tredje frågeställning har både principer ur ett *Arbetes värde* samt *Prekariatet* tillämpats. För att besvara studiens andra frågeställning används *Prekariatet* som teoretisk grund.

4 Metod

I följande kapitel presenteras studiens tillvägagångssätt där studiens forskningsansats presenteras, för att sedan beskriva enkätutformning, hur materialet samlats in samt urval. Vidare presenteras operationaliseringen och variabelbeskrivningen av de beroende- och oberoende variabler som ligger till grund för studien. Avsnittet analysförfarande beskriver tillvägagångssättet för att få svar på studiens frågeställningar om generationers inställning till definitionen av ett riktigt arbete, hur inställningen påverkas av utbildningsnivå eller anställningsform samt i vilken utsträckning prekära arbeten ses som ett riktigt arbete. Slutligen redogörs studiens tillförlitlighet, med validitet, reliabilitet och etiska överväganden.

4.1 Forskningsansats

För att besvara studiens frågeställningar tillämpas en kvantitativ forskningsansats. Statistik ger mätbara värden som genom förklarande samband kan användas för att besvara studiesyftet. Anledningen till valet av ansats är att intresset ligger i att förklara inställningen till vad som bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, om det finns ett samband mellan inställningarna och generationstillhörighet eller om andra aspekter påverkar inställningen. Med andra ord vill vi i denna studie undersöka vad som kan orsaka inställningen till definitionen av ett riktigt arbete (jmf. Bryman, 2016, s. 203, 215).

4.2 Enkätutformning

Den utformade enkäten bestod av totalt 13 frågor varav åtta var bakgrundsfrågor och därpå följde två attitydfrågor samt två åsiktsfrågor för att sedan avsluta enkäten med en öppen fråga för vidare kommentarer (se bilaga 1). Attitydfrågorna var ämnade att besvara respondenternas attityder till påståenden på en 5-gradig Likertskala. Åsiktsfrågorna utformades med en lista av svarsalternativ för att få svar på vilka av alternativen som respondenterna tyckte var viktigast (jmf. Bryman, 2016, s. 320). För att täcka fler egenskaper hos respondenterna ställdes ett flertal bakgrundsfrågor. Dessa frågor berörde ålder, kön, utbildning, föräldrars utbildning, inkomst, civilstånd, anställningsform samt barn i hushåll. Dessa frågor valdes för att kunna kategorisera in olika sociodemografiska bakgrunder och sedan undersöka respondenternas olika inställningar på resterande frågor.

Enkätfrågorna utformades med inspiration från Smiths teori om ett arbetes värde samt Standings definition av prekariatet (se *Teori*). Frågorna följde tre teman kopplade till teorierna som rör arbetstrygghet, känslor i arbetet samt arbetskvalifikationer. Den första attitydfrågan rörde viktiga aspekter i individers eget arbete, den andra attitydfrågan rörde aspekter i ett arbete mer generellt. De två attitydfrågorna och en av åsiktsfrågorna formulerades på samma sätt för att kunna se skillnader i vad individer anser är viktiga, riktiga eller acceptabla aspekter i ett arbete. Den ena åsiktsfrågan berörde vad respondenterna själva skulle acceptera i ett arbete. Den andra åsiktsfrågan berörde temat stabilitet i arbetet med syfte att förstå individers inställning till vilka anställningsformer som ansågs vara stabila.

Datamaterialet samlades in genom enkäter med slutna frågor vilket underlättar bearbetningen och jämförbarheten av svaren (jmf. Bryman, 2016, s. 316). Enkäten avslutades med en öppen fråga för att möjliggöra ytterligare tillägg i responsen. Vid publicering av enkäten på sociala medier inkluderades en kortare introducerande text med förhoppning om att göra den mer intresseväckande. Efter den introducerande texten beskrevs studiesyftet för att sedan ge information om oss som författare. De individer som valde att fylla i enkäten fick ta del av ytterligare information. Bland annat presenterades enkätutformningen i antal frågor, beräknad genomförandetid samt att den besvarades anonymt. Informationen avslutades med kontaktuppgifter till Örebro Universitets dataskyddsombud som en hänvisning om respondenterna upplevt missnöje med datahanteringen (se bilaga 1).

4.3 Val av insamlingsplattformar

Enkäten delades via Instagram, LinkedIn och Facebook. Statistik visar att Instagram används i högre utsträckning av internetanvändare i ålderskategorin 16–25 år. Vidare är Facebook den plattform som åldersspannet från 26–75 år använder sig av någon gång varje dag. Användare av LinkedIn karaktäriseras främst av personer med hög utbildning, tjänstemän och personer bosatta i höginkomsthusåll (Internetstiftelsen, 2020). Tanken med tre plattformar var att få ett varierat åldersurval för att kunna täcka in olika generationer.

Enkäten delades via våra egna konton på sociala medier där inläggen på Facebook och LinkedIn var öppna och uppmuntrades att delas vidare så att fler kunde ta del av enkäten via andras profiler. För att våra inlägg på Instagram skulle uppmärksammas av fler personer öppnade vi våra konton som offentliga vilket möjliggjorde att Instagramanvändare utöver våra följare kunde ta del av samt dela inläggen. Sociala medier använder sig av algoritmer som får inläggen att synas mer eller mindre (Gustafsson, 2021). Detta utgör en risk för att enkäten faller bort i

användarnas flöden. En enkät via sociala medier begränsar studien till de respondenter som är aktiva användare av Instagram, Facebook och LinkedIn. Med flertal påminnelser och delningar av enkäten arbetade vi för att vårt inlägg mer frekvent skulle komma upp i flödet hos plattformarnas användare.

4.4 Urval

Urvalet i studien bestod av 186 respondenter. Urvalsfördelningen mellan generationer presenteras vidare i avsnittet *beskrivande statistik* då intresset ligger i att se om respondenternas generationstillhörighet påverkar inställningen till vad som bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete (se frågeställning 1).

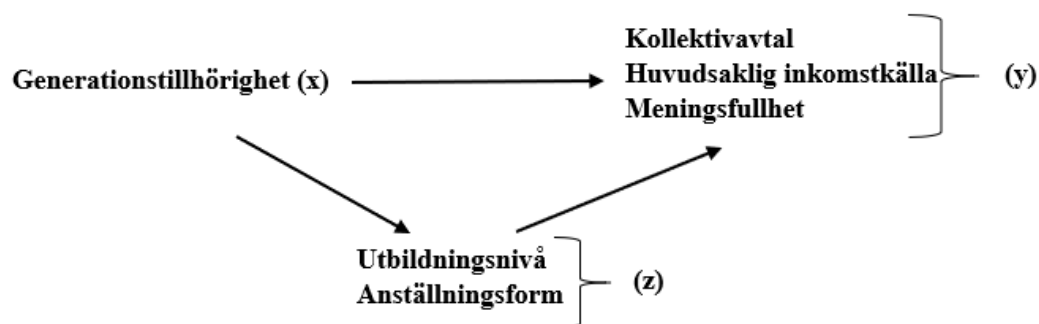
I dagsläget har vi valt att inte yttra oss något om vårt urval är representativt. På så vis är denna studie att betrakta som en pilotstudie där analyserna utgår från materialet som respondenterna givit. Då studien genomförs på sociala plattformarna Instagram, Facebook och LinkedIn saknar studien en urvalsram (jmf. Bryman, 2016, s. 249–250). Genom att lägga ut en enkät som ett öppet inlägg sparar vi tid på att själva inte kontakta respondenterna, däremot kommer vi inte kunna kontrollera hur många som får tillgång till enkäten samt hur många som väljer att inte svara (jmf. Hewson, Laurent & Vogel, 2015, s. 38). Att analysera bortfall blir därav svårt eftersom det föreligger ovetskap om dess omfattning. Även om studien får en stor mängd datainsamling kommer studien inte att uppnå representativitet (jmf. Hewson et al., 2015, s. 82). Då generalisering av studiens resultat därmed inte är möjlig, blir studiens mål att väcka intresse för vidare forskning.

4.5 Operationalisering och variabelbeskrivning

För att undersöka vad respondenterna uppfattar att definitionen av ett riktigt arbete är undersöks i studien om respondenterna anser att kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla samt meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. I avsnittet redovisas först en modell som illustrerar vilka samband som undersökningen avser att kontrollera för. Sedan följer en variabelbeskrivning av de beroende variablerna (avsnitt 4.5.1) för att slutligen avsluta avsnittet med en variabelbeskrivning för de oberoende variablerna (avsnitt 4.5.2). De presenterade variablerna ligger till grund för undersökningens resultat och analys.

Nedan presenteras en modell som illustrerar vilka samband som undersökningen kommer att kontrollera för mellan den oberoende variabeln (x) och de beroende variablerna (y) för att sedan kontrollera för om sambandet påverkas av kontrollvariablerna (z).

Modell 4.1. Variablernas kopplingar

Sambanden mellan x och y tros påverkas av variabeln z. Vi vill undersöka om utbildningsnivå eller anställningsform (z) påverkar sambandet mellan generationstillhörighet (x) och deras inställning till de olika aspekter som bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete (y).

Sambanden, som modellen illustrerar, testas för att kunna besvara studiens första frågeställning om olika generationer uppfattar att kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla och meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Samt för att besvara studiens tredje frågeställning om inställningarna skiljer sig åt vid kontroll för respondenternas utbildningsnivå och anställningsform. Frågeställning två besvaras med hjälp av resultatet kopplat till teorin om prekariatet.

4.5.1 Beroende variabler

Av de två attitydfrågor som fanns med i enkäten användes enbart den fråga som hade avsikt att mäta vilken inställning respondenterna ansåg sig ha kring vad som bör inkluderas för att ett arbete ska vara ett riktigt arbete (se bilaga 1, fråga 12).

I analysen användes enbart påståendena “kollektivavtal”, “huvudsaklig inkomstkälla” samt “meningsfullt och givande” från attitydfrågan rörande vad individerna själva ansåg ska inkluderas i ett riktigt arbete. En begränsning till tre påståenden har gjorts då en kandidatuppsats inte rymmer studier av större omfång samt att dessa tre påståendena är förankrade i det teoretiska ramverket. Utöver denna begränsning bygger valet av variabler på den tematisering som framgick i *tidigare forskning* där var och en av variablerna ses representera ett av dessa teman.

Attitydfrågan formulerades på följande sätt:

“Du har nu gett svar på vad du tycker är viktigt i ditt egna arbete, nu vill vi istället ha svar på vad du tycker att ett arbete ska innehålla för att ett arbete ska ses som riktigt.

*Vilka aspekter tycker du krävs för att ett arbete ska ses som **riktigt**?*

jag anser att ett riktigt arbete ska inkludera...”

“Att det finns ett kollektivavtal”,

“En lön som är tillräcklig som huvudsaklig inkomstkälla” samt

“Känsla av meningsfullhet och vara givande”.

Genom att svara på påståendena på en 5-gradig Likertskala mättes hur väl respondenterna håller med respektive tar avstånd från de aspekter som frågan berör. Dessa besvarades genom svarsalternativen “håller helt med”, “håller delvis med”, “håller delvis inte med”, “håller inte med”, “har ingen åsikt”.

Svarsalternativen kodades sedan om dels för att urvalets storlek var relativt litet vilket krävde att vissa svarsalternativ behövde slås samman för att få tillräckligt många observationer i analysen. Dels för att vi i slutändan var intresserade av att se om respondenterna ställde sig positivt eller negativt till varje påstående. De respondenter som angett svarsalternativet “har ingen åsikt” kodades om till bortfall, svarsalternativen “håller helt med” samt “håller delvis med” fick variabelvärdet “positiv” och svarsalternativen “håller delvis inte med” samt “håller inte med” kodades om till variabelvärdet “negativ”.

Sammanfattningsvis har operationaliseringen av denna attitydfråga bidragit till tre beroende variabler, “kollektivavtal”, “huvudsaklig inkomstkälla” samt “meningsfullhet”, med två variabelvärden vardera, “positiv” och “negativ”.

4.5.2 Oberoende variabler

Genom hela analysen används generationstillhörighet som oberoende variabel för att utifrån formulerade frågeställningar (se frågeställning 1 och 3) se om generationer skiljer sig i sina åsikter angående om kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla samt meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. I enkäten fick respondenterna själva ange sin ålder i år (se bilaga 1, fråga 2) och variabeln kodades sedan om till olika generationsgrupper. De generationer som berörs i resultat och analys är generation Z (17–24 år), generation Y (25–40 år), generation X (41–56 år) samt generation Baby Boomers (57–75 år) (Dimock, 2019). The

Silent generation (75+ år) bestod endast av en respondent, och generationen ses därmed som bortfall. Den yngsta generationen sträcker sig mellan individer som är födda 1997–2012 (Dimock, 2019). Då den yngsta respondenten i vårt material var 17 år utgår vi i denna undersökning från att generation Z sträcker sig mellan 17–24 år.

Att studera olika generationer möjliggör en förståelse för individers åsikter under olika delar av deras livscyklar samt förståelse för åsikter hos grupper födda under en viss tid (Dimock, 2019). Då denna undersökning inte, av tidsbegränsade skäl, har möjlighet att studera generationernas åsikter över tid, speglar resultaten i analysen vad generationerna under en specifik tidpunkt (år 2021) anser bör inkluderas i ett riktigt arbete.

Utöver generationstillhörighet har studien även använt två kontrollvariabler, utbildningsnivå samt anställningsform. För kontrollvariabeln utbildningsnivå användes frågan “Vilken är din högst avslutade utbildning?” (se bilaga 1, fråga 3) där respondenterna fick ange ett av sex svarsalternativ. Nedan visas en tabell över de ursprungliga variabelvärdena och hur de sedan kodades om. Omkodningen var nödvändig på grund av urvalets begränsade storlek vilket krävde att vissa svarsalternativ behövde slås samman för att få tillräckligt många observationer i analysen.

Tabell 4.1 Kontrollvariabel utbildningsnivå

Ursprungsvariabler	Omkodade variabler
Grundskolan (men inte gymnasiet)	Grundskola (med eller utan gymnasiet)
Grundskolan (samt gymnasiet)	Grundskola (med eller utan gymnasiet)
Eftergymnasial utbildning (t.ex. YH-utbildning, folkhögskola)	YH-utbildning eller folkhögskola
Högskoleutbildning 3 år eller mer	Högskoleutbildning 3 år eller högre
Doktorandstudier	Högskoleutbildning 3 år eller högre
Har inte avslutat grundskolan	Användes inte av någon respondent

Kontrollvariabeln utbildningsnivå fick efter att den kodats om tre variabelvärden. Denna kontrollvariabel bidrar senare, i resultat- och analysdelarna, till förklaring av om sambanden mellan x och y påverkas av utbildningsnivå, z (se Modell 4.1).

För kontrollvariabeln anställningsform användes frågan ”Vad har du för anställningsform idag?” (se bilaga 1, fråga 7), där respondenterna fick ange ett av de tio svarsalternativ som stämde bäst in på dem själva. Nedan visas en tabell över de ursprungliga variabelvärdena och

hur de sedan kodades om. Omkodningen var nödvändig dels på grund av urvalets begränsade storlek, dels för att intresset låg i att jämföra stabil och instabil anställningsform snarare än specifika anställningsformer för sig.

Tabell 4.2 Kontrollvariabel anställningsform

Ursprungsvariabler	Omkodade variabler
Tillsvidareanställning	Stabil anställningsform
Deltidsanställning	Stabil anställningsform
Behovsanställning/timanställning	Instabil anställningsform
Säsonganställning	Instabil anställningsform
Egen företagare	Stabil anställningsform
Vikariat	Instabil anställningsform
Provanställning	Instabil anställningsform
Allmän visstidsanställning	Instabil anställningsform
Arbetar inte	Arbetar inte
Om annat, specificera	Manuell omkodning eller bortfall

Kontrollvariabeln anställningsform fick efter att den kodats om tre variabelvärden “stabil anställningsform”, “instabil anställningsform” och “arbetar inte”. Denna kontrollvariabel bidrar senare, i resultat- och analysdelarna, till förklaring av om sambanden mellan x och y påverkas av anställningsform, z (se Modell 4.1).

Svarsalternativet “om annat, specificera” öppnade för ytterligare möjlighet att ange ett variabelvärde som inte tagits med i frågan vilket kunde bidra till mer uttömmande svar (jmf. Bryman, 2016, s. 319). Svarsalternativen kodades om manuellt till lämplig anställningsform alternativt kategoriserades som bortfall för de svar som varit svårtolkade.

Grunden till omkodningen av variabeln anställningsform utgick från enkätfrågan “Vad är en stabil anställningsform enligt dig?” (se bilaga 1, fråga 10) bestående av samma tio svarsalternativ som frågan “Vad har du för anställningsform idag” (se ovan). Respondenternas svar på vad de anser utgör en stabil anställningsform blev grunden för omkodningen. De tre svarsalternativ som var mest förekommande har utgjort det omkodade variabelvärdet “stabil anställningsform” och de övriga sex svarsalternativ som var minst förekommande utgjorde “instabil anställningsform”.

4.6 Analyzförfarande

Den analysmetod som ansågs bäst lämpad för denna studie är korstabellsanalys. Korstabeller är en lämplig analysmetod i denna studie då metoden inte är bunden till specifika skalnivåer. Ytterligare fördel med korstabellsanalys är att presenterade tabeller är relativt lätta att förstå (jmf. Hjerm, Lindgren & Nilsson, 2014, s. 119).

Genom en bivariat korstabellsanalys kan vi studera hur två variabler förhåller sig till varandra. I denna undersökning utgår de bivariata analyserna från vad olika generationstillhörigheter har för inställning till om kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla eller meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Multivariata korstabellsanalyser ger mer information för att studera förhållanden mellan variabler då fler variabler studeras samtidigt. Anledningen till detta är att fler aspekter kan påverka den beroende variabeln. Genom att konstanthålla en oberoende variabel studeras effekten av olika kategorier för den variabeln i förhållande till den beroende variabeln (jmf. Hjerm, Lindgren & Nilsson, 2014, s. 117, 133).

I denna studie studeras generationstillhörigheternas (beroende variabel) inställning till om kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla eller meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete (oberoende variabel) med konstanthållning för de oberoende kontrollvariablerna utbildningsnivå och anställningsform. Studiens analyser genomfördes med tre bivariata korstabellsanalyser som utgick från den oberoende variabeln *generationstillhörighet* (x) och de beroende variablerna kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla samt meningsfullhet från *inkluderande aspekter i definitionen av ett riktigt arbete* (y). Samt med sex multivariata korstabellsanalyser som utgick från *generationstillhörighet* (x), kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla samt meningsfullhet som *inkluderande aspekter i definitionen av ett riktigt arbete* (y) samt de två kontrollvariablerna *utbildningsnivå* och *anställningsform* (z).

Utöver korstabeller redovisas analyserna ytterligare genom sambandsanalyser som med hjälp av sambandsmått tydliggör resultatet. Sambandsanalyser bidrar till förståelse av styrka och signifikansnivå av sambanden. Den oberoende variabeln är på ordinalskalenivå (rangordnande) och de beroende variablerna är antingen på nominalskalenivå (kategoriserande) eller ordinalskalenivå vilket medför att vi använt Cramérs V som sambandsmått. Vid användning av Cramérs V anges sambandsmåttens styrka från 0 till 1 där 1 är ett perfekt samband och 0 är ett nollsamband mellan de variabler som analyserna utgått från (jmf. Bryman, 2016, s. 420; Hjerm, et al., 2014, s. 91–92, 124). Då undersökningen saknar en bestämd population är en

generalisering av resultatet inte möjligt och undersökningen ska, som tidigare nämnts, ses som en pilotstudie. Trots detta har vi valt att följa den praxis som finns inom samhällsvetenskapen och kontrollerar analyserna med en signifikansnivå på 5% (Hjerm, et al., 2014, s. 113). Detta ger resultatet en konfidensgrad på 95% utifrån det specifika urvalet i den här undersökningen, vilket stärker studiens reliabilitet (se avsnitt 4.9.1).

4.7 Studiens reliabilitet och validitet

Som nämnts ovan utgör studien en pilotstudie som kan komma att replikeras vilket innebär att replikerbarheten av studien är extra viktig. Nedan följer studiens reliabilitet och validitet.

4.7.1 Reliabilitet

Reliabilitet innebär en strävan efter att undersökningens resultat blir desamma om undersökningen genomförs vid ett annat tillfälle. En hög reliabilitet innebär att resultaten är stabila och pålitliga över tid (Bryman, 2016, s. 72). För att i möjligaste mån göra studien replikerbar och uppnå reliabilitet har vi på ett tydligt sätt redogjort för alla steg som undersökningen har gått igenom samt haft transparens i de slutsatser och resultat som studien lett fram till (jmf. Bryman, 2016, s. 218). Trots att detta ses som en pilotstudie, som tidigare nämnts, bidrar en signifikansnivå på 5% till att sambandsmått i studien ökar reliabiliteten.

Sammanställningen av de besvarade enkäterna har skett med mjukvaruprogrammet Survey som Örebro Universitet hänvisar sina studenter till. Materialet laddades ner till statistikprogrammet SPSS vilket har bidragit till att mänsklig faktor inte kunnat leda till felaktigheter vid överföringen (jmf. Larsen, 2009, s. 41). Då vi är två skribenter till denna undersökning som tillsammans ska uppnå en gemensam bedömning av studien har vi, för att öka internbedömmarrelabilitet, under hela studiens gång haft en öppen dialog med varandra (jmf. Bryman, 2016, s. 215). Vid oenigheter har en diskussion skett där vi kommit fram till gemensam konsensus. Studien har dessutom fått kontinuerlig respons från handledare för att öka tydligheten av genomförandet av studiens alla delar.

Då enkäten i efterhand upptäcktes innehålla felaktigheter, brister undersökningens reliabilitet. För det första hade frågan rörande inkomst ett felaktigt spann på ”50 0001 kr eller mer”, detta variabelvärde ska anta värdet ”50 001 kr eller mer”. För det andra hade frågan ”Vad har du för anställningsform idag?” ett värde på ”om annat, specificera” där både studenter och pensionärer använt detta svarsalternativ. Dock tror vi att dessa felaktigheter inte har påverkat resultaten i stor utsträckning då anställningsformerna i efterhand kodades om till lämpliga kategorier. Det

höga inkomstspannet fanns i en rangordning efter de lägre inkomstspannen, vilket troligtvis har bidragit till att respondenterna själva uppmärksammade felaktigheten som ett misstag.

4.7.2 Validitet

Validitet handlar om att undersökningen har mätt det begrepp som avsågs mätas. Validitet hänger samman med reliabilitet, då brist på reliabilitet även leder till låg validitet. För att minska risken för missförstånd har pilotenkäter på förhand skickats ut till handledare och bekanta för att försäkra oss om att de frågor och begrepp som används har uppfattats i samklang med studiesyftet (jmf. Bryman, 2016, s. 73, 209–210). *Operationaliseringen* som tidigare redovisats utgör en möjlighet för läsaren själv att göra en bedömning av om det som skulle mätas genom enkäten faktiskt har studerats.

Fördelen med en enkätundersökning är att respondenterna får vara helt anonyma och således kan besvara de frågor som ställs på ett ärligt sätt. Genom att vi inte är närvarande när enkäterna besvaras undviks kontrolleffekten av en närvarande forskare och sanningsenligheten av svaren ökar (jmf. Larsen, 2009, s. 27).

4.8 Etiska överväganden

Insamlingen av data skedde genom en enkät utformad i mjukvaruprogrammet Survey, som inte sparar någon information om respondenterna. Då enkäten besvarades anonymt utan att några personuppgifter har samlats in har vi inte behövt ta hänsyn till lagen om GDPR i denna undersökning.

Undersökningen har tagit hänsyn till anonymitet och skydd av integritet enligt Vetenskapsrådets riktlinjer om god forskningssed (Vetenskapsrådet, 2017). Respondenterna fick på egen hand klicka på en länk via de plattformar där enkäten publicerats för att först läsa information om studien samt studiesyfte för att slutligen ge samtycke till att studieresultatet får publiceras anonymt i en sammanställd rapport (se bilaga 1). Enkäten besvarades med andra ord helt frivilligt och med samtycke. Responsen från enkäterna har endast använts i studiens syfte och förvarats i mjukvaruprogrammet Survey samt statistikprogrammet SPSS.

5 Resultat

Avsnittet inleds med beskrivande statistik över undersökningens sex variabler. Sedan presenteras tre bivariata- samt sex multivariata resultat uppdelade utifrån de tre teman i tidigare forskning.

De bivariata resultaten besvarar studiens första frågeställning, *Påverkar respondenternas generationstillhörighet inställningen till om kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla och meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete?* Med hjälp av resultatet från första frågeställningen kan en koppling göras till teorin om prekariatet för att besvara studiens andra frågeställning, *I vilken utsträckning är det ett prekära arbeten som uppfattas som ett riktigt arbete.* Resonemang kring detta presenteras i resultat kopplat till teori (se avsnitt 6). Det multivariata resultaten besvarar studiens tredje frågeställning, *I vilken utsträckning påverkas generationernas inställningar vid kontroll för bakgrundsfaktorerna utbildningsnivå eller anställningsform?*

5.1 Beskrivande statistik

Nedan presenteras beskrivande statistik för de variabler som senare ingår i de bivariata- och multivariata resultaten och ligger till grund för att besvara studiens frågeställningar.

Först presenteras de beroende variablerna, kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla samt meningsfullhet, som inkluderande aspekter i definitionen av ett riktigt arbete. Sedan presenteras studiens oberoende variabel generationstillhörighet. För att slutligen presentera de oberoende kontrollvariablerna, utbildningsnivå samt anställningsform.

5.1.1 Beroende variabel

Nedan följer tre tabeller som visar beskrivande statistik över de tre variabler som ska studeras för om respondenterna har en positiv eller negativ inställning till att aspekterna bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete.

Tabell 5.1 Inställning till om kollektivavtal bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete (y)

	Antal	Procent
Positiv	105	56,5
Negativ	71	38,2
Totalt	176	94,6
Bortfall	10	5,4

Tabell 5.2 Inställning till om huvudsaklig inkomstkälla bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete (y)

	Antal	Procent
Positiv	126	67,7
Negativ	59	31,7
Totalt	185	99,5
Bortfall	1	0,5

Tabell 5.3 Inställning till om meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete (y)

	Antal	Procent
Positiv	109	58,6
Negativ	75	40,3
Totalt	184	98,9
Bortfall	2	1,1

De beroende variablerna (tabell 5.1–5.3) visar att majoriteten av respondenterna har en positiv inställning till att kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla samt meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Variablernas bortfall utgör de respondenter som svarat på påståendena med “ingen åsikt”. Bortfallet för variabeln kollektivavtal utgör en större grupp (5,4%) än de övriga variablerna. En anledning till detta kan vara att dessa respondenter inte är bekanta med vad ett kollektivavtal innefattar vilket i sin tur kan bidra till en osäkerhet till påståendet.

5.1.2 Oberoende variabel

Nedan följer en tabell över studiens oberoende variabel generationstillhörighet, då syftet med studien är att undersöka generationstillhörigheters inställningar till vilka aspekter som bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete.

Tabell 5.4 Generationstillhörighet (x)

Generationer	Antal	Procent
Z (17–24 år)	52	28,0
Y (25–40 år)	62	33,3
X (41–56 år)	37	19,9
Baby Boomer (57–75 år)	34	18,3
Totalt	185	99,5
Bortfall	1	0,5

För den oberoende variabeln generationstillhörighet kan vi konstatera att de yngre

generationerna utgör en majoritet, där generationerna Z och Y tillsammans utgör 61,3% och de två äldre generationerna X samt Baby Boomer utgör 38,2%. Detta gör att urvalet har en någorlunda ojämn fördelning. För de äldre generationerna kan detta leda till få observationer vid kontroll för fler variabler vilket kan ge skeva resultat. Bortfallet på 0,5% är generation The Silent (75+ år) som kodades som bortfall på grund dess storleksbegränsning.

Tabellen nedan utgör den första kontrollvariabeln, utbildningsnivå, som används för att kontrollera om det påverkar sambanden mellan den oberoende och de beroende variablerna.

Tabell 5.5 Utbildningsnivå (z)

Utbildningsnivå	Antal	Procent
Grundskola (med eller utan gymnasiet)	68	36,6
YH-utbildning eller folkhögskola	18	9,7
Högskola och högre	100	53,8
Totalt	186	100

Tabell 5.5 visar respondenternas högst avslutade utbildning, där de flesta har högskoleutbildning eller högre och näst flest har avslutat grundskolan. Detta är snarlikt för vad statistiken från Statistikmyndigheten SCB 2019 visar för populationen i Sverige (Statistikmyndigheten SCB, 2021b). Detta visar att urvalet på 186 respondenter går att relatera till den svenska populationens utbildningsnivåer. De respondenter som har avslutad utbildning på yrkeshögskola eller folkhögskola utgör en grupp på endast 9,7% vilket kan komma att påverka sambandsmått för denna grupp i kommande resultat. Svartalernativet “har inte avslutat grundskolan” som fanns i enkäten har inte angetts av någon respondent vilket gör att den utbildningsnivån inte finns med i tabellen.

Tabellen nedan utgör den andra kontrollvariabeln, anställningsform, som används för att kontrollera om det påverkar sambanden mellan den oberoende och de beroende variablerna.

Tabell 5.6 Nuvarande anställningsform (z)

Anställningsform	Antal	Procent
Stabil anställningsform	105	56,5
Instabil anställningsform	33	17,7
Arbetar inte	41	22,0
Totalt	179	96,2
Bortfall	7	3,8

Tabell 5.6 visar att majoriteten av respondenterna har en stabil anställningsform, resterande två grupper är snarlika i storlek med något fler respondenter som inte arbetar. Variabelns bortfall

på 3,8% utgör de respondenter som lämnat tvetydiga svar angående deras anställningsform och har därför inte tagits med i resultatet.

5.2 Bivariata- och multivariata resultat

I detta avsnitt presenteras studiens bivariata- samt multivariata resultat utifrån de teman i *tidigare forskning*. Tabeller som inte har visat signifikanta resultat placeras i bilaga vilket även tabeller för sambandsmått gjorts då relevanta resultat beskrivs i löpande text (se bilaga 2).

5.2.1 Anställnings- och yrkestrygghet

Nedan presenteras ett bivariat resultat och två multivariata resultat som besvarar de delar av studiens första och tredje frågeställning som rör variabeln kollektivavtal. Studiens första frågeställning, *Påverkar respondenternas generationstillhörighet inställningen till om kollektivavtal bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete?*, besvaras med variablerna generationstillhörighet samt kollektivavtal. Studiens tredje frågeställning, *I vilken utsträckning påverkas generationernas inställningar vid kontroll för bakgrundsfaktorerna utbildningsnivå eller anställningsform?*, besvaras med variablerna generationstillhörighet, kollektivavtal samt utbildningsnivå och anställningsform.

Nedan följer en tabell som visar om olika generationstillhörigheter antingen ställt sig positivt eller negativt till att kollektivavtal bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Vilket besvarar delen om kollektivavtal i studiens första frågeställning. Resultatet har ett bortfall på 5,9% vilket beror dels på bortfallet av The Silent generation, dels de som svarat ingen åsikt på påståendet (se avsnitt 5.1).

Tabell 5.7 Generationstillhörighet (x) & kollektivavtal (y)

	Generation Z	Generation Y	Generation X	Generation Baby Boomer	Totalt
Positiv	49,0%	51,7%	72,7%	78,8%	60,0%
Negativ	51,0%	48,3%	27,3%	21,2%	40,0%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Bortfall					5,9%

Andelen positivt inställda till påståendet stiger från de yngre till de äldre generationerna, från 49% för generation Z till ca. 79% för generation Baby Boomer. Av korstabellen går det att utläsa att medan svaren för generation Z och Y är mer ojämnt fördelade, är det tydligt att

generation X och Baby Boomer är övervägande positiva till påståendet att kollektivavtal bör inkluderas för att ett arbete ska uppfattas som riktigt. Generation Z var den enda grupp som i majoritet ställt sig negativt till påståendet om kollektivavtal bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete.

Sambandet mellan variablerna är statistiskt signifikant ($p=,010$) med ett Cramérs V på 0,25 (se bilaga 2, tabell 1), vilket är relativt svagt. Positiviteten till om kollektivavtal bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete ökar ju äldre generationerna är. Vi kan i detta bivariata resultat se att generationstillhörighet påverkar hur respondenterna ställer sig till om kollektivavtal bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Generationstillhörighet påverkar i den mån att den yngsta generationen (Z) var övervägande negativ medan resterande generationer var positiva till påståendet.

Nedan följer en tabell som visar det första multivariata resultat för studiens tredje frågeställning. Här kontrolleras för om olika generationstillhörigheter och deras inställning till om kollektivavtal bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, påverkas av utbildningsnivå. Detta multivariata resultat hade ett bortfall på 5,9% vilket är detsamma som visades i det bivariata resultatet, inget ytterligare bortfall har därav adderats.

Tabell 5.8 Generationstillhörighet (x) & kollektivavtal (y) kontrollerat för utbildningsnivå (z)

Kollektivavtal		Generation Z	Generation Y	Generation X	Generation Baby Boomer	Totalt
Grundskola (med eller utan gymnasiet)	Positiv	45,7%	57,1%	100,0%	88,9%	59,4%
	Negativ	54,3%	42,9%	0,0%	11,1%	40,6%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
YH-utbildning eller folkhögskola	Positiv	50,0%	50,0%	100,0%	100,0%	75,0%
	Negativ	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	25,0%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Högskola eller högre	Positiv	58,3%	50,0%	59,1%	71,4%	57,9%
	Negativ	41,7%	50,0%	40,9%	28,6%	42,1%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Totalt	Positiv	49,0%	51,7%	72,7%	78,8%	60,0%
	Negativ	51,0%	48,3%	27,3%	21,2%	40,0%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

Bortfall						5,9%
----------	--	--	--	--	--	------

I korstabellen framkommer det att generation Z med grundskola som högst avslutad utbildning är den grupp som har en negativ inställning till att kollektivavtal bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, vilket speglar det bivariata resultatet. För de respondenter med högskola eller högre som högst avslutad utbildning har alla generationer en positiv inställning. De med yrkeshögskola eller folkhögskola i generation Z och Y är tudelade i sin inställning medan de i generation X och Baby Boomer är positiva.

Det multivariata sambandet är statistiskt signifikant ($p=,018$) och har specificerats för de respondenter som har grundskola som högst avslutad utbildning med ett medelstarkt sambandsmått för Cramérs V på 0,4 (se bilaga 2, tabell 4). Detta innebär att sambandet i det bivariata resultatet mellan hur generationstillhörighet påverkar inställningen till kollektivavtal endast gäller för de respondenter med grundskola som högst avslutad utbildning. För övriga utbildningsnivåer har sambandsmåten inte uppnått en signifikansnivå på 5% vilket gör att vi, trots förändrade sambandsmått jämfört med det bivariata resultatet, väljer att inte föra någon vidare analys av dessa mått. Brist på signifikans kan bero på att gruppen består av få respondenter.

Studiens andra multivariata resultat kontrollerade om generationstillhörigheters inställning till om kollektivavtal bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete påverkas av anställningsform. Inget sambandsmått var signifikant på en konfidensnivå på 5%, vilket denna studie utgår ifrån. Av detta skäl förs ingen vidare analys av detta samband och tabellerna placeras i bilaga (se bilaga 2, tabell 5–6).

5.2.2 Inkomst

Nedan presenteras ett bivariat resultat och två multivariata resultat som besvarar de delar av studiens första och tredje frågeställning som rör variabeln huvudsaklig inkomstkälla. Studiens första frågeställning, *Påverkar respondenternas generationstillhörighet inställningen till om huvudsaklig inkomstkälla bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete?*, besvaras med variablerna generationstillhörighet samt huvudsaklig inkomstkälla. Studiens tredje frågeställning, *I vilken utsträckning påverkas generationernas inställningar vid kontroll för bakgrundsfaktorerna utbildningsnivå eller anställningsform?*, besvaras med variablerna generationstillhörighet, huvudsaklig inkomstkälla samt utbildningsnivå och anställningsform.

Nedan följer en tabell som visar om olika generationstillhörigheter antingen har ställt sig positivt eller negativt till att huvudsaklig inkomstkälla bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Resultatet har ett bortfall på 1,1%.

Tabell 5.9 Generationstillhörighet (x) & huvudsaklig inkomstkälla (y)

	Generation Z	Generation Y	Generation X	Generation Baby Boomer	Totalt
Positiv	51,9%	59,0%	89,2%	85,3%	67,9%
Negativ	48,1%	41,0%	10,8%	14,7%	32,1%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Bortfall					1,1%

Alla generationer tenderar att ha en positiv inställning till att definitionen av ett riktigt arbete bör inkludera att arbetet är en huvudsaklig inkomstkälla. De äldre generationerna X och Baby Boomer är mer eniga i sin inställning än de två yngre generationerna (Z och Y) som hade en mer tudelad inställning.

Sambandet mellan generationstillhörighet och inställning till huvudsaklig inkomstkälla är statistiskt signifikant ($p < ,001$) med ett medelstarkt Cramérs V på 0,34 (se bilaga 2 tabell 2). Vi kan i detta bivariata resultat se att generationstillhörighet påverkar hur respondenterna ställer sig till om huvudsaklig inkomstkälla bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Generationstillhörighet påverkar i den mån att de två yngre generationerna (Z och Y) är mer tudelade i sin inställning medan de äldre generationerna är övervägande positiva.

Nedan följer en tabell som visar det första multivariata resultat för studiens tredje frågeställning. Här kontrolleras för om generationstillhörigheters inställning till om huvudsaklig inkomstkälla bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, påverkas av utbildningsnivå. Bortfallet är på 1,1%.

Tabell 5.10 Generationstillhörighet (x) & huvudsaklig inkomstkälla (y) kontrollerat för utbildningsnivå (z)

Huvudsaklig inkomstkälla		Generation Z	Generation Y	Generation X	Generation Baby Boomer	Totalt
Grundskola (med eller utan gymnasiet)	Positiv	44,7%	71,4%	83,3%	88,9%	59,7%
	Negativ	55,3%	28,6%	16,7%	11,1%	40,3%

	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
YH-utbildning eller folkhögskola						
	Positiv	50,0%	66,7%	100,0%	100,0%	83,3%
	Negativ	50,0%	33,3%	0,0%	0,0%	16,7%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Högskola eller högre						
	Positiv	75,0%	53,7%	87,5%	81,8%	70,7%
	Negativ	25,0%	46,3%	12,5%	18,2%	29,3%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Totalt						
	Positiv	51,9%	59,0%	89,2%	85,3%	67,9%
	Negativ	48,1%	41,0%	10,8%	24,7%	32,1%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Bortfall						1,1%

I korstabellen framkommer tydligt att generation Z med grundskola som högst avslutad utbildning skiljer sig i inställning till om huvudsaklig inkomstkälla bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, i jämförelse med alla övriga grupper där de som enda grupp ställt sig negativt (55%). För de respondenter med grundskola som högst avslutad utbildning blir inställningen till påståendet mer positivt ju äldre generationen är, från ca. 45% för generation Z till ca. 89% för generation Baby Boomer. De respondenter med YH-utbildning eller folkhögskola som högst avslutad utbildning går från att vara tudelad för generation Z till att generation X samt Baby Boomer är 100% positiva i sin inställning. För de respondenter som har högskola eller högre som högst avslutad utbildning är alla generationer positiva i majoritet.

Detta multivariata resultat är statistiskt signifikant och har specificerats för respondenterna som har grundskola ($p=,030$) samt högskola eller högre ($p=,015$) som högst avslutad utbildning. För grundskola är sambandsmättet Cramérs V medelstarkt på 0,37 och för högskola eller högre är sambandsmättet Cramérs V också medelstarkt på 0,3 (se bilaga 2 tabell 7). Specificering av sambandet innebär att sambandet i det bivariata resultatet mellan hur generationstillhörighet påverkar inställningen till huvudsaklig inkomstkälla endast gäller för de respondenter med grundskola samt högskola eller högre som högst avslutad utbildning. För YH-utbildning och folkhögskola har sambanden inte uppnått en signifikansnivå på 5% vilket gör att vi inte för någon vidare analys av dessa samband. Som tidigare nämnts kan brist på signifikans bero på att gruppen består av få respondenter.

Nedan följer en tabell som visar det andra multivariata resultatet för studiens tredje frågeställning. Här kontrolleras för om generationstillhörigheters inställning till om

huvudsaklig inkomstkälla bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, påverkas av anställningsform. Bortfallet på 4,8% beror på att alla tre variabler i sambandet har någon form av bortfall.

Tabell 5.11 Generationstillhörighet (x) & huvudsaklig inkomstkälla (y) kontrollerat för anställningsform (z)

Huvudsaklig inkomstkälla		Generation Z	Generation Y	Generation X	Generation Baby Boomer	Totalt
Stabil anställningsform						
	Positiv	44,4%	62,2%	88,2%	80,0%	73,3%
	Negativ	55,6%	37,8%	11,8%	20,0%	26,7%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Instabil anställningsform						
	Positiv	63,2%	54,5%	100,0%	100,0%	62,5%
	Negativ	36,8%	45,5%	0,0%	0,0%	37,5%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Arbetar inte						
	Positiv	45,0%	60,0%	100,0%	100,0%	62,5%
	Negativ	55,0%	40,0%	0,0%	0,0%	37,5%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Totalt						
	Positiv	52,1%	60,3%	89,2%	85,3%	68,9%
	Negativ	47,9%	39,7%	10,8%	14,7%	31,1%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Bortfall						4,8%

I korstabellen tydliggörs att generation Z både för de som inte arbetar och de med stabil anställningsform skiljer sig i inställning till om huvudsaklig inkomstkälla bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, i jämförelse med alla övriga grupper där de som enda grupp ställt sig negativt (ca. 56% samt 55%). För de respondenter som inte arbetar blir inställningen till påståendet mer positivt ju äldre generationen är, från 45% för generation Z till 100% för generation X och Baby Boomer. För de respondenter som har stabil anställningsform finns inte samma tydliga mönster. De respondenter med instabil anställningsform har i majoritet en positiv inställning.

Detta multivariata resultat är signifikant och har specificerats för respondenterna som har en stabil anställningsform ($p=,014$) samt de som inte arbetar ($p=,034$). För stabil anställningsform är sambandsmättet för Cramérs V medelstarkt på 0,32 och för arbetar inte är Cramérs V starkt på 0,47 (se bilaga 2, tabell 8). Detta innebär att sambandet i det bivariata resultatet mellan hur generationstillhörighet påverkar inställningen till huvudsaklig inkomstkälla endast gäller för de respondenter med stabil anställningsform eller som inte arbetar. För variabelvärdet instabil

anställningsform har sambanden inte uppnått en signifikansnivå på 5%, vilket gör att vi inte för någon vidare analys av dessa samband.

5.2.3 Meningsfullhet

Nedan presenteras ett bivariat resultat och två multivariata resultat som besvarar de delar av studiens första och tredje frågeställning som rör variabeln meningsfullhet. Studiens första frågeställning, *Påverkar respondenternas generationstillhörighet inställningen till om meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av vad som är ett riktigt arbete?*, besvaras med variablerna generationstillhörighet samt meningsfullhet. Studiens tredje frågeställning, *I vilken utsträckning påverkas generationernas inställning vid kontroll för bakgrundsfaktorerna utbildningsnivå eller anställningsform?*, besvaras med variablerna generationstillhörighet, meningsfullhet samt utbildningsnivå och anställningsform.

Nedan följer en tabell som visar om olika generationstillhörigheter antingen ställt sig positivt eller negativt till att meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Resultatet har ett bortfall på 1,6%.

Tabell 5.12 Generationstillhörighet (x) & meningsfullhet (y)

	Generation Z	Generation Y	Generation X	Generation Baby Boomer	Totalt
Positiv	37,3%	57,4%	75,7%	76,5%	59,0%
Negativ	62,7%	42,6%	24,3%	23,5%	41,0%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Bortfall					1,6%

Andelen positivt inställda till påståendet att definitionen av ett riktigt arbete bör inkludera meningsfullhet, stiger ju äldre generationen är från ca. 37% för generation Z till ca. 77% för generation Baby Boomer. I korstabellen går det att utläsa att generation Z är den grupp som tenderar att ställa sig annorlunda, i jämförelse med de andra generationerna, då majoriteten av generationen har en negativ inställning.

Sambandet mellan generationstillhörighet och inställning till om meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete är statistiskt signifikant ($p < ,001$) med ett medelstarkt Cramér's V på 0,3 (se bilaga 2 tabell 3). Vi kan i detta bivariata resultat se att generationstillhörighet påverkar hur respondenterna ställer sig till om meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av

ett riktigt arbete. Generationstillhörighet påverkar i den mån att den yngsta generationen (Z) var övervägande negativ medan resterande generationer var positiva till påståendet.

Nedan följer en tabell som visar det första multivariata resultatet för studiens tredje frågeställning. Här kontrolleras för om generationstillhörigheters inställning till om meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, påverkas av utbildningsnivå. Bortfallet är på 1,6%.

Tabell 5.13 Generationstillhörighet (x) & meningsfullhet (y) kontrollerat för utbildningsform (z)

Meningsfullhet		Generation Z	Generation Y	Generation X	Generation Baby Boomer	Totalt
Grundskola (med eller utan gymnasiet)						
	Positiv	37,8%	64,3%	83,3%	88,9%	54,5%
	Negativ	62,2%	35,7%	16,7%	11,1%	45,5%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
YH-utbildning eller folkhögskola						
	Positiv	50,0%	33,3%	71,4%	66,7%	55,6%
	Negativ	50,0%	66,7%	28,6%	33,3%	44,4%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Högskola eller högre						
	Positiv	33,3%	58,5%	75,0%	72,7%	62,6%
	Negativ	66,7%	41,5%	25,0%	27,3%	37,4%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Totalt						
	Positiv	37,3%	57,4%	75,7%	76,5%	59,0%
	Negativ	62,7%	42,6%	24,3%	23,5%	41,0%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Bortfall						1,6%

I korstabellen framkom ett mönster som speglar det bivariata resultatet för de respondenter med grundskola och högskola eller högre som högst avslutad utbildning där alla generationer, förutom generation Z, har en positiv inställning. För de respondenter med YH-utbildning eller folkhögskola är generation Z tudelade i sin inställning, generation Y har en negativ inställning och de äldre generationerna X och Baby Boomer har en positiv inställning.

Detta multivariata resultat är signifikant ($p=,012$) och har specificerats för respondenterna som har grundskola som högst avslutad utbildning med ett medelstarkt sambandsmått av Cramérs

V på 0,4 (se bilaga 2 tabell 9). Detta innebär att sambandet i det bivariata resultatet mellan hur generationstillhörighet påverkar inställningen till meningsfullhet endast gäller för de respondenter med grundskola som högst avslutad utbildning. För övriga utbildningsnivåer har resultaten inte uppnått en signifikansnivå på 5% vilket gör att vi, trots förändrade sambandsmått jämfört med det bivariata resultatet, väljer att inte föra någon vidare analys av dessa mått.

Nedan följer en tabell som visar det andra multivariata resultatet för studiens tredje frågeställning. Här kontrolleras för om generationstillhörigheters inställning till om meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete, påverkas av anställningsform. Bortfallet är på 5,4%, en ökning i jämförelse med det bivariata resultatet, vilket beror på att alla tre variabler har bortfall.

Tabell 5.14 Generationstillhörighet (x) & meningsfullhet (y) kontrollerat för anställningsform (z)

Meningsfullhet		Generation Z	Generation Y	Generation X	Generation Baby Boomer	Totalt
Stabil anställningsform						
	Positiv	37,5%	61,1%	73,5%	68,0%	65,0%
	Negativ	62,5%	38,9%	26,5%	32,0%	35,0%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Instabil anställningsform						
	Positiv	31,6%	41,7%	100,0%	100,0%	39,4%
	Negativ	68,4%	58,3%	0,0%	0,0%	60,6%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Arbetar inte						
	Positiv	40,0%	60,0%	100,0%	100,0%	60,0%
	Negativ	60,0%	40,0%	0,0%	0,0%	40,0%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Totalt						
	Positiv	36,2%	56,9%	75,7%	76,5%	59,1%
	Negativ	63,8%	43,1%	24,3%	23,5%	40,9%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Bortfall						5,4%

I korstabellen framkommer att den förändring som skett jämfört med mönstret i det bivariata resultatet är att generation Y är negativa i kategorin instabil anställningsform. I övrigt speglar detta multivariata resultat det mönster som fanns i det bivariata resultatet, där generation Z var den enda generation som hade en negativ inställning till om meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete.

Detta multivariata resultat är signifikant ($p = ,019$) och har specificerats för respondenterna som angett arbetar inte, med ett starkt sambandsmått av Cramérs V på 0,5 (se bilaga 2 tabell 10). Detta innebär att sambandsmättet i det bivariata resultatet mellan hur generationstillhörighet påverkar inställningen till meningsfullhet endast gäller för de respondenter som inte arbetar. För övriga anställningsformer har resultaten inte uppnått en signifikansnivå på 5%, vilket gör att vi inte gör någon vidare analys av dessa mått.

5.2.4 Sammanfattning av bivariata- och multivariata resultat

Sammanfattningsvis kan vi genom de bivariata resultaten få svar på studiens första frågeställning, om respondenternas generationstillhörighet påverkar deras inställning till om kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla samt meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. I detta material påverkar respondenternas generationstillhörighet deras inställning i den mån att generation Z har en annorlunda inställning jämfört med övriga äldre generationer, vad gäller deras inställning till om kollektivavtal och meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete.

Sammanfattningsvis kan vi genom de multivariata resultat få svar på studiens tredje frågeställning, om kontroll för utbildningsnivå eller anställningsform påverkar generationers inställning till om kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla samt meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Resultaten visar att vid kontroll för utbildningsnivå och anställningsform blev resultaten endast signifikanta för specifika subgrupper. Inställningen till kollektivavtal specificerades vid kontroll för utbildningsnivå för den grupp som har grundskola som högst avslutad utbildning. Inställningen till huvudsaklig inkomstkälla specificerades vid kontroll för utbildningsnivå för de med grundskola samt högskola eller högre som högst avslutad utbildning. Vid kontroll för anställningsform specificerades sambandet för de med stabil anställningsform samt arbetar inte. Inställning till meningsfullhet specificerades vid kontroll för utbildningsnivå för de med grundskola som högst avslutad utbildning.

6 Resultat kopplat till tidigare forskning & teori

I detta avsnitt redogörs resultaten kopplat till *tidigare forskning* samt de teorier om arbetets värde och prekariatet som tidigare presenterats. Avsnittet följer samma tematisering som kapitlet *tidigare forskning* samt *resultat*. I avsnittet förs ett resonemang om prekära arbeten uppfattas som ett riktigt arbete, vilket besvarar studiens andra frågeställning.

6.1 Anställning- och yrkestrygghet

Individer inom prekära arbetssituationer saknar i stor utsträckning kollektivavtal (Frödin & Kjellberg, 2017, s. 95) som skulle kunna vara en del av vad Standing (2013, s. 22) inkluderar i en anställningstrygghet. För alla generationer, förutom generation Z med grundskola som högst avslutad utbildning, tenderade respondenterna att anse att ett riktigt arbete bör inkludera kollektivavtal. Detta tyder på att majoriteten av respondenterna har en inställning till att om ett arbete inte inkluderar kollektivavtal, exempelvis ett prekärt arbete, så är arbetet inte ett riktigt arbete. Att generation Z ställt sig annorlunda kan ha en förklaring i att unga utan utbildning och arbetserfarenhet kan tänkas ställa mindre krav på att ett arbete ska innefatta arbetsrelaterade tryggheter, som kollektivavtal, och accepterar otrygga arbeten. Standing (2013, s. 102) och Pajnik (2016, s. 159–161) menar att unga och lågutbildade lättare hamnar i prekära situationer. Nyexaminerade ungdomar kan ta otrygga anställningar för att de måste betala tillbaka sina studieskulder (Standing, 2013, s. 114). Att vara skuldsatt kan vara ännu en förklaring till varför unga har en inställning till att vissa arbetsrelaterade tryggheter inte är nödvändiga i ett riktigt arbete.

6.2 Inkomst

Smith menar att ett arbete som inte utgör en individs huvudsakliga inkomstkälla värderas lägre, Standing resonerar liknande i sin beskrivning av prekariatet som lever med otrygga inkomstkällor (jmf. Smith, 1973 [1776], s. 219–220; Standing, 2013, s. 23). Det framkom i *tidigare forskning* att lön är en viktig indikator för att arbetare själva ska anse att de har ett riktigt arbete (jmf. Tsetsura, 2010; Stalp & Conti, 2011; Slootjes & Kampen 2017). Det bivariata resultatet i denna studie visar att alla generationer har en positiv inställning till att huvudsaklig inkomstkälla bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Detta gör att vi drar slutsatsen att respondenterna i detta material anser att ett arbete, oavsett om arbetet är ens eget eller någon annans, bör utgöra en individs huvudsakliga inkomstkälla.

I det multivariata resultatet framkom att majoriteten av respondenterna i studien ger en antydning till att prekära arbetssituationer inte upplevs som ett riktigt arbete, när det gäller inställningen till aspekten om arbeten som är en huvudsaklig inkomstkälla. En förklaring till denna majoritetsinställning kan bero på att i och med globaliseringens utveckling och arbetsmarknadsflexibilitetens ökning har deltidsarbeten blivit allt vanligare (Hinterseer, 2013, s. 2; Standing, 2013, s. 59). Trots att deltidsarbetarna inte per automatik befinner sig inom prekära arbetssituationer anser vi att det kan finnas en likhet mellan att ha ett arbete som inte utgör en huvudsaklig inkomstkälla och att befinna sig i en otrygg tillvaro.

6.3 Meningsfullt arbete

Standing (2013, s. 36–37) beskriver att individer inom prekariatet upplever ett tillstånd kännetecknat av vrede, anomi, oro och alienation. Vrede och frustration över att de blockeras från att få ett meningsfullt liv och upplever att deras flexibla arbeten hämmar dem till att skapa tillitsfulla relationer och nätverk, vilket leder till svårigheter för prekariatet att nå karriärsutveckling. Vidare menar Standing (2013, s. 27) att de inom prekariatet endast tar de arbeten de kan få och som är av ett mer instrumentellt värde. I *tidigare forskning* såg vi att ett arbete inkluderat av meningsfullhet både kunde ses som ett riktigt arbete men även brista i legitimitet och ses mer som en fritidsaktivitet (jmf. Smith 1973 [1776]; Clair, 1996; Stalp & Conti, 2011; O'Connor & Railes, 2015).

Smith menar i sin teori att arbeten som är meningsfulla värderas lägre, vilket Clair har tolkat som att arbeten som är meningsfulla inte ses som riktiga arbeten. Av respondenterna i denna studie med grundskola som högst avslutad utbildning eller som inte arbetar tenderade de äldre generationerna (Y, X och Baby Boomer) att ha en positiv inställning till att definitionen av ett riktigt arbete bör inkludera meningsfullhet. Den yngre generationen (Z) med grundskoleutbildning eller icke arbetande tenderar att ha en negativ inställning till att meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Att majoriteten av respondenterna därmed går emot Smiths teori angående principen om meningsfullhet kan tyda på att den delen av teorin är bristfällig, möjligen på grund av teorins ålder. Synen på vad som ger ett arbete värde kan därför ha förändrats. Vidare är meningsfullhet något som prekära arbeten kännetecknas ha en avsaknad av vilket gör att de äldre generationernas inställning därmed kan tolkas som att de inte anser att ett prekärt arbete är ett riktigt arbete.

6.4 Slutsatser

Nedan presenteras slutsatser kopplade till studiens tre frågeställningar. De slutsatser som dras grundas i vad respondenterna i detta material haft för inställning.

Påverkar respondenternas generationstillhörighet inställningen till om kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla och meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete?

I detta material har det framkommit att respondenternas generationstillhörighet påverkar deras inställning till om aspekterna i frågan bör inkluderas i ett riktigt arbete. Generation Z har en annorlunda inställning jämfört med övriga generationer (Y, X och Baby Boomer) vad gäller inställning till om kollektivavtal och meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete. Generation Z har en negativ inställning medan övriga generationer i majoritet har en

positiv inställning. Generationstillhörighet påverkar inte inställningen till huvudsaklig inkomstkälla där majoriteten av respondenterna i alla generationer har en positiv inställning.

I vilken utsträckning är det ett prekärt arbete som uppfattas som ett riktigt arbete?

Prekära arbeten inkluderar sällan kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla samt meningsfullhet. I detta material har generation Z, som enda grupp, visat en inställning till att dessa aspekter inte behöver inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete vilket gör att vi därmed kan dra slutsatsen att de uppfattar prekära arbeten, utifrån ovanstående aspekter, som riktiga arbeten.

I vilken utsträckning påverkas generationernas inställningar vid kontroll för bakgrundsfaktorerna utbildningsnivå eller anställningsform?

I resultatet framkom att generationernas inställningar påverkades vid kontroll för utbildningsnivå och anställningsform där inställningen specificerats för enskilda subgrupper.

Inställningen till kollektivavtal specificerades vid kontroll för utbildningsnivå för den grupp som har grundskola som högst avslutad utbildning. Gruppens resultat speglade det bivariata resultatet där generation Z var den enda generationen som hade en negativ inställning till att kollektivavtal bör inkluderas i ett riktigt arbete. Vid kontroll för anställningsform var resultatet inte signifikant.

Inställningen till huvudsaklig inkomstkälla specificerades vid kontroll för utbildningsnivå för de med grundskola samt högskola eller högre som högst avslutad utbildning. Generation Z med grundskola som högst avslutad utbildning var den grupp som särskilde sig från det bivariata resultatet då de var negativt inställda till huvudsaklig inkomstkälla. Vid kontroll för anställningsform specificerades resultatet för stabil anställningsform samt arbetar inte. Här hade resultatet liknande mönster som ovan där generation Z var den grupp som särskildes från övriga generationer. Respondenterna i generation Z hade i majoritet en negativ inställning till huvudsaklig inkomstkälla, både för stabil anställningsform samt arbetar inte.

Inställning till meningsfullhet specificerades vid kontroll för utbildningsnivå för de med grundskola som högst avslutad utbildning. Vid kontroll för anställningsform specificerades sambandet för de respondenter i materialet som inte arbetar. De i generation Z som har grundskola som högst avslutad utbildning eller som inte arbetar är de grupper som ställer sig negativt till att meningsfullhet bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete.

7 Diskussion

I resultatet kan vi se att generation Z är den generation som skiljer sina åsikter från övriga generationer. Nedan följer en diskussion kring vad det skulle kunna bero på och vilka potentiella följder det kan leda till.

Bland unga är det vanligt att ta kortare arbeten för att kunna finansiera kortare mål, som resor. Enligt vår bedömning finns en samhällsnorm som anser att en period likt denna, präglad av instabilitet, bör upphöra när även ungdomsåren gör det. Detta kan vara anledningen till att den yngre generationen Z har en inställning till att definitionen av ett riktigt arbete inte behöver inkludera kollektivavtal, huvudsaklig inkomstkälla samt meningsfullhet. Att den äldre generationen tänker annorlunda kan bero på att de själva har eller tidigare haft stabila anställningar.

Vi vill hävda att det finns en samhällsnorm att man som äldre ska ha en mer stabil livsstil där både familj och arbete inkluderas. En individ som inte befinner sig i sina ungdomsår och som bestämmer sig för att "backpacka" skulle troligen anses mer uppseendeväckande än om en ungdom gjort detsamma. För yngre åldrar finns inte en lika stor förväntan på att infinna sig i en livsstil präglad av stabilitet utan där snarare instabilitet ses som en del av ungdomsåren. Samhällsnormen påverkar generationernas olikartade inställningar till vad som upplevs som ett riktigt arbete.

En fråga värd att ställa är om de skilda inställningarna mellan yngre och äldre generationer snarare handlar om en åldersfråga där de inställningar som de yngre har kan ändras när de blir äldre. De inställningar som yngre individer har kan komma att ändras när de blir äldre då de rättar sig efter samhällsnormen och söker sig till den stabila livsstilen, som nämnts ovan. En annan tolkning kan dock vara att den yngre generationen socialiseras in i ett samhälle som är präglat av globalisering och ökad flexibilitet. Generationens inställning till vad som bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete kan påverkas av det rådande samhället som formar deras inställning och blir bestående när generationen blir äldre.

Som nämnts i *inledningen* har Coronapandemin bidragit till att arbetslösheten ökat i Sverige (Statistikmyndigheten SCB, 2021a). Vilka åldersgrupper som har påverkats specificerades dock inte av SCB. I studiens material har generation Z, som enda grupp, visat en inställning till att kollektivavtal och huvudsaklig inkomstkälla inte bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete vilket gör att vi drar slutsatsen att de kan uppfatta prekära arbeten, utifrån ovanstående aspekter, som riktiga arbeten. Sedan har vi argumenterat för att unga är en stor grupp av de som

befinner sig i prekariatet. Utifrån den aspekten det intressant att diskutera om den yngre generationens inställning till prekära arbeten kan medföra konsekvenser. Att unga utifrån deras inställning kan tänkas ta arbeten för att finansiera kortare mål, som tidigare diskuterats, kan leda till konsekvenser som uppsägningar vid oförutsägbara händelser. Vi menar att risker med ett instabilt arbete kan förbises och därmed uppdagas endast när en situation redan uppstått. En extrem situation som en pandemi drabbar självklart alla som befinner sig på arbetsmarknaden mer eller mindre. Vi vill inte påstå att det bara är unga som har instabila arbeten och drabbas av uppsägningar, men att unga är en stor grupp inom prekariatet och därmed extra utsatt.

7.1 Kommande studier

Då denna studie ses som en pilotstudie uppmanar vi andra att ta vid med denna studie som en inspirationskälla.

Som tidigare nämnts har studiens enkät i efterhand upptäckts innehålla brister (se avsnitt 4.9.1). Vi vill uppmana att kommande studier gör en korrigerig av dessa enkätfrågor för att öka tillförlitligheten. Vidare vill vi uppmärksamma att denna studie hade brister i könsfördelningen vilket bidrog till att denna variabel inte var tillförlitlig. Vi vill därför uppmana att sträva efter ett större urval för att kunna kontrollera för fler variabler och möjliggöra generalisering av resultatet till en population. Då denna studie begränsades i omfång och därmed inte hade möjlighet att beröra fler variabler än de utvalda vill vi uppmana till att fler variabler inkluderas för att få bredare resultat.

Inför kommande studier kan även en triangulering som metod eftersträvas för att få bredd och djup i respondenternas inställning till definitionen av ett riktigt arbete. Intervjuer kan leda till vidare förklaringar av individers inställningar som denna studie inte haft möjlighet till. Vi uppmanar även att replikera studien om ett antal år för att se om generationernas inställningar är bestående eller om inställningarna till vad som bör inkluderas i definitionen av ett riktigt arbete är en åldersfråga, något som diskuterades ovan.

Referenslista

- Bryman, A. (2016). *Samhällsvetenskapliga metoder* (3:1). Stockholm: Liber AB.
- Clair, R. P. (1996). The political nature of the colloquialism, "a real job": Implications for organizational socialization. *Communication Monographs*, vol. 63, s. 249–267. DOI: 10.1080/03637759609376392
- Dimock, M. (17 januari, 2019). *Defining generations: Where Millennials end and Generation Z begins*. Pew Research Center. <https://pewrsr.ch/2szqtJz>
- Frödin, O. & Kjellberg, A. (2017) Arbetskraftsmigration från tredje land i låglöneyrken. *Arbetsmarknad & Arbetsliv*, 23(1), 84–102.
- Gustafsson, M./Internetstiftelsen. (10 februari 2021). *Så styr algoritmerna vad som visas på sociala medier*. Internetkunskap. URL: <https://internetkunskap.se/sokkritik/sa-styr-algoritmerna-dig/>
- Hewson, C., Laurent, D., & Vogel, C. (2015). *Internet research methods*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Hinterseer, T. (2013). Part-time work: Atypical? Precarious? Normal? *European Journal of Futures Research*, 1(1), 1-8.
- Hjerm, M., Lindgren, S., Nilsson, M. (2014) *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys* (2:5). Malmö: Gleerups Utbildning AB
- Internetstiftelsen. (15 december 2020). *Svenskarna och internet 2020*. Svenskarna och internet. URL: <https://svenskarnaochinternet.se/app/uploads/2020/12/internetstiftelsen-svenskarna-och-internet-2020.pdf>
- Kaygan, P. (2014). 'Arty' versus 'Real' Work: Gendered Relations between Industrial Designers and Engineers in Interdisciplinary Work Settings. *The Design Journal*, 17(1), 73–90.
- Larsen, A. K. (2009). *Metod helt enkelt. En introduktion till samhällsvetenskaplig metod* (1:2). Malmö: Gleerups Utbildning AB
- León, M. (2013). A real job? Regulating household work: The case of Spain. *The European Journal of Women's Studies*, 20(2), 170-188. DOI: 10.1177/1350506812463910
- Lewis, H., Dwyer, P., Hodkinson, S., & Waite, L. (2015). Hyper-precarious lives: Migrants, work and forced labour in the Global North. *Progress in Human Geography*, 39(5), 580-600.
- O'Connor, A. & Raile, A. (2015). Millennials' "Get a 'Real Job'". *Management Communication Quarterly*, vol. 29, s. 276-290. DOI: [10.1177/0893318915580153](https://doi.org/10.1177/0893318915580153)

- Pajnik, M. (2016). 'Wasted precariat': Migrant work in European societies. *Progress in Development Studies*, 16(2), 159-172.
- Reza, S. (2016). Hyper-individualized recruitment: Rural-urban labour migration and precarious construction work in Bangladesh. *Migration, Mobility, & Displacement*, 2(2), 40-61.
- Slootjes, J. & Kampen, T. (2017). 'Is My Volunteer Job Not Real Work?' The Experiences of Migrant Women with Finding Employment Through Volunteer Work. *Voluntas (Manchester, England)*, 28(5), 1900-1921.
- Smith, A. (1970). *The wealth of nations: Books 1-3*. Harmondsworth: Penguin.
- Stalp, M. C. & Conti, R. (2011). Serious Leisure in the Home: Professional Quilters Negotiate Family Space. *Gender, Work, and Organization*, 18(4), 399-414.
- Standing, G. (2013). *Prekariatet. Den nya farliga klassen*. Göteborg: Daidalos AB
- Statistikmyndigheten SCB. (25 mars 2021a). *Arbetslöshet i Sverige*. SCB. <https://scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/samhallets-ekonomi/arbetsloshet-i-sverige/>
- Statistikmyndigheten SCB. (25 mars 2021b). *Utbildningsnivån i Sverige*. SCB. <https://scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/utbildning-jobb-och-pengar/utbildningsnivan-i-sverige/>
- Tsetsura, K. (2010). Is Public Relations a Real Job? How Female Practitioners Construct the Profession. *Journal of Public Relations Research*, 23(1), 1-23.
- Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed*. Vetenskapsrådet. Hämtad från: https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/God-forskningssed_VR_2017.pdf

Bilagor

Bilaga 1

Inlägg på sociala medier

“När jag blir stor vill jag bli draktränare, sa Charlie.”

Charlies kusin ifrågasätter dock denna dröm och menar att draktränare inte är ett riktigt arbete.

Vad utgör egentligen definitionen av ett riktigt arbete?

Jag och min uppsatspartner Evelina Ledin/Cecilia Landin (beroende på vem som publicerat inlägget) skriver vår kandidatuppsats i sociologi vid Örebro Universitet där vi vill undersöka vilka aspekter som anses vara av vikt vid definitionen av ett riktigt arbete och om uppfattningen skiljer sig åt mellan olika individer.

Hjälp oss gärna genom att fylla i enkäten nedan och dela den vidare!

<https://sunet.artologik.net/oru/Survey/4256>

Tack på förhand!

Enkät

Tack för att du vill delta i denna undersökning!

“När jag blir stor vill jag bli draktränare, sa Charlie.”

Charlies kusin ifrågasätter dock denna dröm och menar att draktränare inte är ett riktigt arbete.

Vad utgör egentligen definitionen av ett riktigt arbete? Syftet med denna undersökning är att förklara vilka aspekter som anses vara av vikt vid definitionen av ett riktigt arbete och om denna uppfattning skiljer sig åt mellan olika individer.

Undersökningsmaterialet utgör grunden för Cecilia Landin och Evelina Ledins kandidatuppsats i sociologi vid Örebro Universitet och kommer enbart att användas i syfte av denna studie. Enkäten sparas helt anonymt vilket säkerställer att ingen kommer att kunna identifiera dina svar den är frivillig och kan närsomhelst avbrytas, dina svar sparas då inte. Enkäten tar ca 5–10 minuter att besvara och består av 13 frågor.

Genom att samtycka till enkäten samtycker du till att de svar som givits används i detta studiesyfte, de svar du redan skickat in kommer inte att kunna återkallas. Samtycket innebär även godkännande av att undersökningsresultatet får publiceras på Diva. Ingen enskild individ kommer kunna spåras i rapporten.

Anser du att dina registrerade uppgifter har hanterats på ett felaktigt sätt kan du vända dig till dataskyddsombudet vid universitetets eller Integritetsskyddsmyndigheten.

Dataskyddsombud/personuppgiftsansvarig

Dorota Antonson

E-post: dataskyddsombud@oru.se

Tack för din medverkan!

ENKÄTFRÅGOR

1. **Välj det alternativ som passar dig bäst**

- Kvinna
- Man
- Annat

2. **Ålder**

Hur gammal är du? (svara i siffror)

3. **Utbildning**

- Vilken är din högst avslutade utbildning?
- Grundskolan (men inte gymnasiet)
- Grundskolan (samt gymnasiet)
- Eftergymnasial utbildning (t.ex. YH-utbildning, folkhögskola)
- Högskoleutbildning 3 år eller mer
- Doktorandstudier
- Har inte avslutat grundskolan

4. **Föräldrars högsta avslutade utbildning (besvara frågan utifrån den förälder som har högsta nivån av avslutad utbildning)**

- Grundskolan (men inte gymnasiet)
- Grundskolan (samt gymnasiet)
- Eftergymnasial utbildning (t.ex. YH-utbildning, folkhögskola)
- Högskoleutbildning 3 år eller mer
- Doktorandstudier
- Har inte avslutat grundskolan

5. **Civilstånd**

- Ensamstående
- Sambo
- Gift
- Bor med föräldrar

6. **Har du barn i ditt hushåll?**

- Ja
- Nej

7. **Vad har du för anställningsform idag?**

- Tillsvidareanställning
- Deltidsanställning
- Behovsanställning /Timanställning
- Säsongsanställning
- Egen företagare

- Vikariat
- Provanställning
- Allmän visstidsanställning
- Arbetar inte
- Annat? Om så, vad?*

8. Vad har du för månadsinkomst (innan skatt)

- 10 000 kr eller mindre
- 10 001 – 20 000 kr
- 20 001 – 30 000 kr
- 30 001 – 40 000 kr
- 40 001 – 50 000 kr
- 50 0001 kr eller mer

9. Vilka aspekter tycker du är viktiga i ditt arbete?

Fyll i det svarsalternativ som du tycker passar bäst för varje påstående.

Jag anser att det är viktigt att mitt arbete ska inkludera...

	Håller helt med	Håller delvis med	Håller delvis inte med	Håller inte med	Har ingen åsikt
Någon form av lön	☐	☐	☐	☐	☐
En lön som är tillräcklig som huvudsakliga inkomstkälla	☐	☐	☐	☐	☐
Att det finns ett kollektivavtal	☐	☐	☐	☐	☐
Ett anställningsavtal	☐	☐	☐	☐	☐
Schemalagda arbetstider	☐	☐	☐	☐	☐
Känsla av meningsfullhet och vara givande	☐	☐	☐	☐	☐
Trivsel	☐	☐	☐	☐	☐
Känsla av frihet och självständighet	☐	☐	☐	☐	☐

Krav på någon typ av eftergymnasial utbildning	☐	☐	☐	☐	☐
Utmanande arbetsuppgifter (som inte är för lätta)	☐	☐	☐	☐	☐
Chans till framgång	☐	☐	☐	☐	☐
Arbete hos en organisation/företag med bra rykte	☐	☐	☐	☐	☐
En arbetstitel som ger status	☐	☐	☐	☐	☐
En stabil anställningsform	☐	☐	☐	☐	☐

10. *Vad är en stabil anställningsform enligt dig? (Välj max tre)*

- Tillsvidareanställning
- Deltidsanställning
- Behovsanställning /Timanställning
- Säsongsanställning
- Egen företagare
- Vikariat
- Provanställning
- Allmän visstidsanställning
- Annat? Om så, vad?*

11. *Vilka arbetsförhållanden skulle vara avgörande för att du skulle acceptera ett arbete (ange de viktigaste, max 5)*

- Någon form av lön
- En lön som är tillräcklig som huvudsakliga inkomstkälla
- Att det finns ett kollektivavtal
- Ett anställningsavtal
- Schemalagda arbetstider
- Känsla av meningsfullhet och vara givande
- Trivsel
- Känsla av frihet och självständighet
- Krav på någon typ av eftergymnasial utbildning
- Utmanande arbetsuppgifter (som inte är för lätta)
- Chans till framgång
- Arbete hos en organisation/företag med bra rykte

En arbetstitel som ger status

En stabil anställningsform

12. Du har nu gett svar på vad du tycker är viktigt i ditt egna arbete, nu vill vi istället ha svar på vad du tycker att ett arbete ska innehålla för att arbetet ska ses som riktigt.

Vilka aspekter tycker du krävs för att arbetet ska ses som **riktigt**?

Jag anser att ett riktigt arbete ska inkludera...

	Håller helt med	Håller delvis med	Håller delvis inte med	Håller inte med	Har ingen åsikt
Någon form av lön	☐	☐	☐	☐	☐
En lön som är tillräcklig som huvudsakliga inkomstkälla	☐	☐	☐	☐	☐
Att det finns ett kollektivavtal	☐	☐	☐	☐	☐
Ett anställningsavtal	☐	☐	☐	☐	☐
Schemalagda arbetstider	☐	☐	☐	☐	☐
Känsla av meningsfullhet och vara givande	☐	☐	☐	☐	☐
Trivsel	☐	☐	☐	☐	☐
Känsla av frihet och självständighet	☐	☐	☐	☐	☐
Krav på någon typ av eftergymnasial utbildning	☐	☐	☐	☐	☐
Utmanande arbetsuppgifter (som inte är för lätta)	☐	☐	☐	☐	☐
Chans till framgång	☐	☐	☐	☐	☐

Arbete hos en organisation/företag med bra rykte	☐	☐	☐	☐	☐
En arbetstitel som ger status	☐	☐	☐	☐	☐
En stabil anställningsform	☐	☐	☐	☐	☐

13. Något du vill tillägga som inte tagits upp i denna enkät? (max 100 ord)

Vi vill återigen tacka för din medverkan och uppmuntra till att dela enkäten så att fler får möjlighet att delta!

Bilaga 2

Övriga resultat

Tabell 1 - Sambandsmått för generationstillhörighet (x) & kollektivavtal (y)

Sambandsmått		Värde	Signifikansnivå
	Cramérs V	,254	,010
Antal	175		

Tabell 2 - Sambandsmått för generationstillhörighet (x) & huvudsaklig inkomstkälla (y).

Sambandsmått		Värde	Signifikansnivå
	Cramérs V	,336	,000
Antal	184		

Tabell 3 - Sambandsmått för generationstillhörighet (x) & meningsfullhet(y)

Sambandsmått		Värde	Signifikansnivå
	Cramérs V	,319	,000
Antal	183		

Tabell 4 - Sambandsmått för generationstillhörighet (x) & kollektivavtal (y) kontrollerat för utbildningsnivå (z)

Sambandsmått		Värde	Signifikansnivå
Grundskola (med eller utan gymnasiet)			
	Cramérs V	,397	,018
YH-utbildning eller folkhögskola			
	Cramérs V	,577	,149
Högskola eller högre			
	Cramérs V	,166	,455
Totalt			
	Cramérs V	,254	,010

Tabell 5 - Generationstillhörighet (x) & kollektivavtal (y) kontrollerat för anställningsform (z)

Kollektivavtal		Generation Z	Generation Y	Generation X	Generation Baby Boomer	Totalt
Stabil anställningsform						
	Positiv	44,4%	55,6%	71,0%	75,0%	64,0%
	Negativ	55,6%	44,4%	29,0%	25,0%	36,0%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Instabil anställningsform						
	Positiv	52,9%	36,4%	0,0%	100,0%	48,3%
	Negativ	47,1%	63,6%	0,0%	0,0%	51,7%
	Totalt	100%	100%	0,0%	100%	100%

Arbetar inte						
	Positiv	42,1%	70,0%	100,0%	87,5%	61,5%
	Negativ	57,9%	30,0%	0,0%	12,5%	38,5%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Totalt						
	Positiv	46,7%	54,4%	72,7%	78,8%	60,7%
	Negativ	53,3%	45,6%	27,3%	21,2%	39,3%
	Totalt	100%	100%	100%	100%	100%
Bortfall						9,7%

Tabell 6 - Sambandsmått för generationstillhörighet (x) & kollektivavtal (y) kontrollerat för anställningsform (z)

		Värde	Signifikansnivå
Stabil anställningsform			
	Cramérs V	,213	,210
Instabil anställningsform			
	Cramérs V	,252	,398
Arbetar inte			
	Cramérs V	,419	,076
Totalt			
	Cramérs V	,258	,011

Tabell 7 - Sambandsmått för generationstillhörighet (x) & huvudsaklig inkomstkälla (y) kontrollerat för utbildningsnivå (z)

Sambandsmått		Värde	Signifikansnivå
Grundskola (med eller utan gymnasiet)			
	Cramérs V	,365	,030
YH-utbildning eller folkhögskola			
	Cramérs V	,516	,187
Högskola eller högre			
	Cramérs V	,325	,015
Totalt			
	Cramérs V	,336	,000

Tabell 8 - Sambandsmått för generationstillhörighet (x) & huvudsaklig inkomstkälla (y) kontrollerat för anställningsform (z)

		Värde	Signifikansnivå
Stabil anställningsform			
	Cramérs V	,318	,014
Instabil anställningsform			
	Cramérs V	,217	,682
Arbetar inte			

	Cramérs V	,465	,034
Totalt			
	Cramérs V	,334	,000

Tabell 9 - Sambandsmått för generationstillhörighet (x) & meningsfullhet (y) kontrollerat för utbildningsform (z)

Sambandsmått		Värde	Signifikansnivå
Grundskola (med eller utan gymnasiet)			
	Cramérs V	,408	,012
YH-utbildning eller folkhögskola			
	Cramérs V	,341	,554
Högskola eller högre			
	Cramérs V	,270	,065
Totalt			
	Cramérs V	,319	,000

Tabell 10 - Sambandsmått för generationstillhörighet (x) & meningsfullhet (y) kontrollerat för anställningsform (z)

		Värde	Signifikansnivå
Stabil anställningsform			
	Cramérs V	,199	,252
Instabil anställningsform			
	Cramérs V	,330	,309
Arbetar inte			
	Cramérs V	,500	,019
Totalt			
	Cramérs V	,327	,000